

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๘

(สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง)

วันเสาร์ที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๑๕ (สมัยวิสามัญ สมัยที่สอง) เล่ม ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๘/๒๔๗๗ (วิสามัญ) สมัยที่ ๒
วันเสาร์ที่ ๑๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๑๒ นาฬิกา

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า สมาชิกมาประชุม ๑๒๕ คน เป็นองค์ประชุมแล้ว รายงานการประชุมครั้งที่ ๒๔/๒๔๗๖ (สามัญ) สมัยที่ ๒ และครั้งที่ ๓/๒๔๗๗ (วิสามัญ) สมัยที่ ๒ ซึ่งวางให้อ่านแล้ว และถ้าไม่มีท่านผู้ใดคัดค้าน จะได้ถือว่าสภา ฯ นี้ได้รับรองรายงานนี้แล้ว ต่อไปร่างพระราชบัญญัติเครื่องแบบตำรวจในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๗๗ ถ้าไม่มีท่านผู้ใดที่ประสงค์จะอภิปรายเพิ่มเติมก่อนรับหลักการ จะได้ขอให้ที่ประชุมรับหลักการเสียทีเดียว ท่านผู้ใด เห็นว่า ควร จะ รับ หลัก การแห่งพระราชบัญญัติ นี้พิจารณาต่อไปได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมได้ตกลงให้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้พิจารณาต่อไป

ห้องจวนวิเศษ ประธานสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่า เมื่อ
กนตอนแล้วไม่ใช่หรือ ทำไมจึงตั้งมติอีก

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ไม่ได้กอน

หลวงวรนิตปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่า ไม่เห็นมีใครแดงอีก

ประธานสภาฯ กล่าวว่า รมต.กการต่างหาก ปัญหาคือไปรัฐบาลขอให้ส่งไปให้กรรมาธิการประจำพิจารณา จะมีผู้ใดคัดค้านอะไรบ้าง

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์กล่าวว่า ข้าพเจ้าใคร่เสนอความเห็นในเรื่องส่งร่างพระราชบัญญัติให้กรรมาธิการสามัญเล็กน้อย แต่กลัวความเห็นของข้าพเจ้าที่มีจะขัดกับที่เราได้ตกลงกันไว้แล้ว แต่ก็เพื่อให้งานรวดเร็วขึ้น ข้าพเจ้าก็ใคร่จะเสนอเช่นนั้น คือเราแบ่งกรรมาธิการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ ๓ แผนก มีแผนกปกครอง แผนกทั่วไป และแผนกเศรษฐกิจการเงิน เราได้ส่งพระราชบัญญัติให้ ๒ แผนก คือ แผนกปกครองและทั่วไปมากแล้ว และคงจะมั่งานเหลือมือ และถ้าสภาฯ จะลงมติเป็นพิเศษว่าให้ส่งร่างพระราชบัญญัติไปให้กรรมาธิการที่ยังไม่ได้ทำงานนั้น ให้ทำการพิจารณาเพื่อไม่ให้ตั้งไว้เฉยๆ เพื่องานนั้นจะได้รวดเร็วขึ้น และได้ผลดี แต่เป็นความเห็นที่ขัดกับที่เราได้ตกลงมติไปแล้ว

ประธานสภาฯ กล่าวว่า แผนกไหนไม่มีงาน

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า แผนกเศรษฐกิจและการเงิน

น.ต. หาดวงษ์ อังคารมาลา ส.ส. ร.น. กล่าว ว่า ภายหลังที่ได้เสนอ
ความเห็นบางประการในร่างกรมการตรวจร่างนี้ ได้แนะนำวิธี
การที่รัฐบาลได้ปฏิบัติอยู่ทางคณะกรรมการ กฤษฎีกาแล้ว ในที่สุด
สภาฯ นี้ก็ได้ลงมติไปตั้งที่ได้แจ้งอยู่แล้ว ภายหลังจากที่ได้ลงมติไป
ทางนั้นก็ยังมีปัญหาที่คณะกรรมการกฤษฎีกา ปัญหาที่เกิดขึ้นก็เช่นเดียว
กันกับที่สภาฯ เสนอขึ้นมาเมื่อก่อน คือว่าในการที่แบ่งกรมการ ๓ ชุด
ดังที่ได้กล่าวแล้วนั้น ทำให้เกิดความลำบากขึ้น เช่น กรมการบางชุด
มีงานมากเกินไป เพราะฉะนั้นคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้รายงานขอ
เปลี่ยนแปลงกรมการ คือแทนที่จะระบุลงไปว่าในการทั่วไป ในการ
ปกครอง ในการเงินและเศรษฐกิจ คือให้ระบุว่ากรมการชุดที่ ๑
และชุดที่ ๒ และที่ ๓ และถ้าไม่มีกฎหมายอื่นใดมากแล้ว กรมการ
๓ ชุดนี้ทำหน้าที่ เราแบ่งกันภายใน หมายความว่า การปกครองก็ส่งไป
แผนกการปกครอง การเงินก็ส่งไปแผนกการเงิน และทั่วไป ก็เช่นเดียว
กัน แต่ทว่าเมื่อใดมีกฎหมายหรือกิจการที่จะต้องกระทำมากขึ้นในระ
ยะหนึ่งขณะใดแล้ว หลักเกณฑ์ที่แบ่งกันภายในก็เป็นถาวรที่ระบุไว้
คราว ก็นำไปให้ชุดอื่นที่ยังไม่ได้ดำเนินการเลย จัดการต่อไป และ

รัฐบาลก็ได้แก้ไขไปแล้ว แต่มีคนก็มีเหตุเกิดขึ้น มีปัญหาเช่นเดียวกัน
ได้เกิดขึ้นในสภาฯ นี้ ข้าพเจ้าขอประทานเสนอว่าทางรัฐบาลก็ได้เคย
ประสพเรื่องเช่นนี้มาแล้ว และได้ปฏิบัติไปเช่นนี้แล้ว

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า ตามที่รัฐบาลเสนอเรื่องนี้เป็นการอย่างเดียวกับข้าพเจ้า แต่เป็น
การเปลี่ยนแปลงข้อตกลงที่เราได้ตกลงไว้แล้ว ขอประทานเสนอให้ตั้ง
มติในที่ประชุม

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ปัญหาที่ว่าเราจะควรเปลี่ยนหน้า
กรรมการสามัญซึ่งเราได้ตั้งไว้ ๓ ชุดนั้น ให้เป็น ๓ หน้าทวน ให้เป็น
๓ ชุด คือชุด ๑ ชุด ๒ ชุด ๓ อย่างที่ทางรัฐมนตรีผู้หนึ่งได้ชี้แจง
มาแล้ว ท่านผู้ใดเห็นว่า.....

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่า
สงสัยว่าจะแก้ไม่ได้ เพราะมติได้ตกลงไปแล้ว จะแก้กันระหวางไม่ได้
แท้จริงถ้าแก้ได้ต่อก็ดี ข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่จะแก้ไม่ได้ เพื่อรักษา
ระเบียบและข้อบังคับของสภาฯ ไว้ เพราะฉะนั้นขอประทานหาข้อ
ประชุมว่าจะแก้ได้หรือไม่ สงสัยว่าจะแก้ไม่ได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ตามข้อบังคับเป็นแต่เพียงว่าเราได้ตั้ง
ประจำไว้ แล้วเราแยกแผนกปกครอง แผนกเศรษฐกิจ การเงิน และ
แผนกทั่วไป เราจะแก้คำว่าเศรษฐกิจการเงินเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้า

เห็นว่าไม่ได้เลิกการตั้งกรรมการ เป็นแต่เปลี่ยนแปลง รายการทำ
นั้นเอง เห็นว่าน่าจะทำได้

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า
ถ้า เมื่อมีสมาชิกผู้หนึ่งส่งสัยในข้อบังคับในเรื่องที่บัญญัติที่เราได้ปรึกษา
ตกลงไปแล้วจะนำเสนอกายใน ๕๐ วันไม่ได้ ความเห็นของข้าพเจ้าใน
เรื่องนี้ บัญญัติเสนอใหม่ไม่เก็บข้อความซ้ำกับบัญญัติที่เสนอแล้ว ซึ่งผิด
ตามข้อบังคับ เป็นบัญญัติใหม่ซึ่งเราเปลี่ยนแปลง คือมติที่เราได้ตกลง
ในที่ประชุมในครั้งก่อนแล้วเท่านั้น มีปัญหาในเรื่องนี้จึงไม่ขัดกับ ข้อ
บังคับการประชุมของสภาฯ

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์ กล่าวว่า นอกจากนั้นตามข้อบังคับยังมี
ว่าคณะกรรมการสามัญประจำมิจำนวนตาม แต่ความต้องการ ของ กิจ
การในสภาฯ มีลักษณะการในสภาฯ ปรากฏว่างานด้านซ้ำ ต้องการให้
รวดเร็วขึ้น การรวดเร็วขึ้นเป็นความประสงค์ของสภาฯ อย่างยิ่ง ข้าพเจ้า
จึงเห็นว่าน่าจะเป็นบัญญัติเสนอได้ใหม่

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ข้าพเจ้าจะขอมติในที่ประชุมว่า ควร
จะเปลี่ยนแปลงตามที่รัฐมนตรีผู้หนึ่งเสนอหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่า
ควรจะเปลี่ยนแปลงหน้าคำประจำบทที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ไปโดยยกมอชน
มีสมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุม ตกลง
ให้เปลี่ยนเป็นบทที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ข้าพเจ้าขอแนะนำ
ให้ส่งให้แก่กรมวิชาการชุดที่ยังไม่ได้มีงานทำ ที่เดิมเรียกว่า เศรษฐ
กิจและการเงิน แต่ให้ชื่อเป็นว่าชุดที่ ๓ แผนกทั่วไปเป็นชุดที่ ๓ แผนก
การปกครองเป็นชุดที่ ๒ แผนกเศรษฐกิจและการเงินเป็นชุดที่ ๑ แต่
ก็จะให้มีการแปรญัตติภายในกี่วัน โปรดเสนอนั้น ๓ วันพอหรือไม่
เข้าใจว่าคงจะไม่มีอะไรที่มากนัก

ร.ต. ถัด รัตนพันธุ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวว่า เมื่อ
โหวตข้างเดียว อีกข้างหนึ่งยังไม่ได้โหวต ขอให้โหวตให้เห็นเด่น
ว่าจะอย่างไรกัน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ถ้าหากว่าท่านคิดใจสงสัย ข้าพเจ้าจะ
โหวตให้ แต่เท่าที่ข้าพเจ้ามองเห็นมากพอแล้ว ถ้าคิดใจจะโหวตใหม่ก็ได้
ขอผู้รับรองมา

หลวงวรนิติปรีชา รับรอง

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะต้องเปลี่ยนแปลง
ใหม่ตามที่พูดมาแล้ว โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือรับรอง ๒๘ คน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าให้คงไว้ตามเดิม
โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกอีกผู้หนึ่งของ ๓ คน เป็นอันว่าที่ประชุมได้ตกลงให้
เปลี่ยนแปลง

ประธานสภาฯ กล่าวว่า การส่งแปรมุขัตติ ๓ วันพอหรือไม่

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า พอ
๓ วัน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้าน จะได้ถือว่า
สภาฯ นี้ตกลงให้ส่งค่าแปรมุขัตติภายใน ๓ วัน ค่อยไปร่างพระราช
บัญญัติเก็บเงินอากรค่านา ในตำบลวังสำโรง ท้องที่อำเภอบางมูลนาค
จังหวัดพิจิตร พ.ศ. ๒๔๗๗

เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิบดี กล่าวว่า เหตุที่ต้องขอให้สภาฯ
นี้ออกพระราชบัญญัตินี้ด้วยเหตุว่าเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ ความจริง
ไม่ได้เก็บค่านาชนใหม่เลย ด้วยเนื่องมาจากทางฝ่ายปกครองได้ตั้งตำบล
ชนใหม่ คือเอารวมตำบลเดิม คือตำบลเนินมะกอกนมาณาเขตคกวาง
ขวาง แล้วกรมราษฎรอพยพจากที่อื่นมาอยู่ ทางฝ่ายปกครองจึงได้แยก
หมู่บ้านที่ ๒ ที่ ๕ ที่ ๖ ที่ ๘ และที่ ๓๐ ของตำบลเนินมะกอกนมาตง
เป็นตำบลชนใหม่ ในพ.ศ. ๒๔๗๖ เรียกนามใหม่ว่าตำบลวังสำโรง
อยู่ในความปกครองของอำเภอบางมูลนาคตามเดิม ที่นาในตำบลวัง
สำโรงที่ตั้งชนใหม่ คือที่แยกออกจากตำบลเนินมะกอกเดิมนี้ ต้อง
เสียอากรค่านาของท้องที่ ซึ่งได้ประกาศอัตราค่านาไว้ให้จัดเก็บเป็นนา

พ่วงดอยขันตรี เก็บไว้ละ ๕๐ สตางค์อยู่แล้ว จึงสมควรให้กำหนดเป็น
 อัตราอากรค่านำให้เป็นอัตราเดียวกันกับค่าบดเนินมะกอกได้ อนึ่งใน
 ร่างพระราชบัญญัติได้กำหนดให้เก็บเงินอากรค่านำในค่าบดวังสำโรง ตั้ง
 แต่พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นไป ก็เพราะเหตุว่าได้แยกค่าบดชันในพ.ศ. ๒๔๗๖
 และค่าบดชันเป็นค่าบดตราชอุรเคยเสียค่านำมาแล้ว แต่โดยเหตุที่ว่าทาง
 ฝ่ายปกครองเดิมได้แบ่งนั้นไม่ได้บอกมายังทางกระทรวงการคลัง ให้ออก
 พระราชบัญญัติคนตามไป ที่จริงควรจะออกพร้อมกัน แต่คือไปนั้นก็เห็น
 เรื่องค้างอยู่ คือไปก็ว่า ถ้าเมื่อกระทรวงการคลัง ทำความตกลง กับ
 กระทรวงมหาดไทย ว่าถ้าจะแบ่งค่าบดชันใหม่แล้ว จะออกพระราช
 บัญญัติพร้อมกันไปด้วยกัน แต่เหตุที่ถ่วงหนั ทางฝ่ายปกครองก็ได้
 แบ่งแยกชัน เพื่อจะให้เป็นการเดินตามกันไป และเพื่อจะให้ ได้รับเท่า
 เทียมที่ได้อยู่ตามเดิมเท่านั้นเอง ไม่ได้เพิ่มชันใหม่เลย เพราะฉะนั้นขอ
 อนุมัตตภา ฯ นี้ให้ออกพระราชบัญญัติตามที่เสนอมานี้

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ ท่านผู้ใดเห็นควรจะรับหลักการแห่ง
 ร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณาต่อไป โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกรายกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมได้
 ตกลงให้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณาต่อไป

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบศ์ กล่าวว่ ข้าพเจ้าขอให้พิจารณา
 รวดเดียว เพราะว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย

เดชาฉัตรธำภา ฯ ยานร่างพระราชาบัญญัติเก็บเงินอากรค่านาใน
ตำบลวังสำโรง ท้องที่อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดพิบูลย์บุรี พุทธศักราช
๒๔๗๗

หลวงศรีเขตต์นคร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม ก่อว่า ข้าพเจ้า
ขอประมุขคือขอแก้มาตรา ๕ เป็นมาตรา ๕ แต่ขอให้เพิ่มมาตรา ๕ ขออก
มาตราหนึ่ง มีข้อความดังนี้ การเก็บเงินอากรค่านาให้เก็บเฉพาะที่ได้ผล
ถ้าไม่ได้ผลไม่เก็บ เพราะเหตุว่าวิธีการปฏิบัติของเจ้าพนักงานที่ได้เก็บอากร
มาแต่ก่อน ไม่ใช่เก็บเฉพาะที่ได้ผลเท่านั้นแต่เก็บ คอรั้มหักกเกณฑ์
อยู่ว่าถ้าเสียไม่เกินกว่า ๓ ใน ๓ แล้วไม่ยอมลดให้ เห็นแต่ว่าเช่นผู้ทำนา
ทำนา ๓ ไร่เสียไร่หนึ่งอย่างนั้น ราษฎรจรรยาต้องให้ลดไร่หนึ่งทเสียหนึ่ง ทาง
การปฏิบัติไม่ยอมให้ เพราะฉะนั้นหากว่าจะปล่อยให้เก็บเช่นนี้แล้ว
ไม่เป็นลระยุติธรรม ทั้งเราก้ยอมทราบอยู่แต่จะว่า เวลานี้ชาวนาคอย
ในฐานะคับขัน

ประชาชนธำภา ฯ ก่อว่า เรืองนชาพเจ้าคิดว่าเป็นนอกประเด็น
เพราะเหตุว่าวิธีเก็บอากรคงมีกฎหมายพิเศษต่างหาก ว่าตำบลนั้นจะเก็บ
ค่านา

หลวงศรีเขตต์นคร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม ก่อว่า ไม่
นอกประเด็นมิได้ นี้บอกว่าจะแก้ไขค่านาเป็นชนิดนี้ เพราะฉะนั้นการ
เก็บนั้นไม่เก็บเฉพาะที่ได้ผล

ขุนสุมหาวิทิตะคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่ามี
เมื่อข้าพเจ้าทราบจากที่รัฐบาลว่าเรื่องใดเก็บอยู่แล้ว เพื่อดองการแรดคไฟ
เท่านั้น ข้าพเจ้าก็ขอถอน

เดชาธิการสภา ฯ ยานมาตรา ๔

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ามี ท่านผู้ใดเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติ
ควรเป็นกฎหมายบังคับได้ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือขึ้นพร้อมเพรียงกัน ที่ประชุมเป็นอันตกลงว่าร่าง
พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับได้

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ามี ร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินอากรค่านา
ในตำบลคลองขอม ท้องที่ตำบลชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์พ.ศ. ๒๔๗๗

เจ้าพระยาศรีธรรมวิเศษ กล่าวว่ามี ในการที่รัฐบาลขอออก
พระราชบัญญัติกักตักยัดหยดกัน เนื่องจากฝ่ายปกครองได้
แยกตำบลเดิมซึ่งเคยอากรอยู่แต่จนมาตั้งขึ้นใหม่ และโดยเหตุที่เป็นเรื่อง
ที่ค้างมา ในการที่กระทรวงมหาดไทยได้แบ่งแยกเขตตำบล ไม่ได้บอกมา
ทางกระทรวงการคลังที่จะได้ ให้ออกกฎหมายไปพร้อมกันอีก ราษฎรก็
เจ้าพนักงานก็ไม่ได้ปฏิบัติตามเท่า คือ เคยเก็บอย่างไรก็เก็บไปอย่างไร
แต่ในทางเทคนิคทางกฎหมายควรจะทำเสียให้ถูกต้อง เมื่อข้าพเจ้าเห็นว่า
การมันดำเนินไปเช่นนั้น เพื่อให้ถูกกฎหมายก็ขอให้สภา ฯ แรดคไฟอย่าง

ว่าต้องเสียอยู่แล้ว แต่ถนนทางการกระทรวงมหาดไทย มาแบ่งแยกมา
รวมตั้งตำบลขึ้นใหม่คือ ที่เดิมหนึ่งเอง แต่มาเปลี่ยนชื่อเสียใหม่ คือ
ในทางเทคนิคกฎหมายเพื่อให้ถูกต้องทีเดียว เราก็อนุโลมตามนั่นเอง
อันข้าพเจ้าได้เรียนต่อสภาฯ แล้วว่า ถูกต้องเป็นเรื่องทอดออกไปพร้อม
กัน ก่อนข้าพเจ้าเข้ามาบริหารหน้าที่คราวมา ราษฎรก็ดี รัฐมนตรีก็ดี เคย
ปฏิบัติมาอย่างไรก็ปฏิบัติไปอย่างนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าอันนี้ผิด ความจริง
เป็นอย่างนี้ ก็ขอให้สภาฯ ได้อนุมัติให้เป็นไปก็เท่ากับว่าให้ความรั้ง
รองกับเจ้าหน้าที่ที่ทำได้ทำไปแล้ว และเหตุที่ ภาควิชาหรือไม่ว่ากรณีราษฎร
ไม่มีความเข้าใจผิดกันเสีย เขาเคยเสียมาอย่างไรก็เสียมาอย่างนั้น และ
ในฐานะที่เป็นพลเมือง เขาว่า ถ้าข้าพเจ้าต้องเสีย โดยเพราะเหตุที่ว่าข้าง
เคียงเขาก็ต้องเสีย และเป็นทางช่วยรัฐบาลในทางที่สมควรจะเสียเช่นนั้น
และก็ได้ไปแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้เป็นการที่สภาฯ อนุมัติ
หักการนี้

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ท่านผู้ใดเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติ
นี้จะควรออกเป็นกฎหมายบังคับได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าร่างพระราช
บัญญัติ ออกเป็นกฎหมายได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินค่านาในตำบล
นวมอนทองท่าอำเภอบุญยืน จังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๔๘๘

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบศ ก่อว่าว่า การที่รัฐบาลขอออกพระราชบัญญัตินี้ โดยอาศัยหลักการอย่างเดียวกัน คือว่าเมื่อฝ่ายปกครองได้รวมในคำบดบางแห่งซึ่งมีผู้คนมาชุกชุม ทั้งยังเป็นตำบลใหม่แล้ว ทางฝ่ายการคลัง ก็ขอออกกฎหมายเพื่อดำเนินการไป

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อว่าว่า ข้าพเจ้าได้ฟังการรับหลักการมา ๒ ฉะนั้นแล้ว รู้สึกว่าแบบที่เราทำอย่างนี้ เห็นจะดองส้มยี้เสียแล้ว คือว่าเรามีกฎหมายให้เก็บแก่ราษฎรในตำบลนั้น ในท้องถิ่นนั้น แต่ว่าการเก็บนั้น ทำโดยชอบกฎหมายแล้ว แล้วภายหลังเรามาเปลี่ยนแปลงกระทรวง จะออกกฎหมายอะไร คืออะไรเพื่อแสดงว่า ได้เปลี่ยนส่วนกฎหมายที่ราษฎรต้องเคารพตามหน้าที่นั้นมีอยู่แล้ว เราละมาออกซ้ำทำไม่อีก ข้าพเจ้าฟังมา ๒ ฉะนั้นแล้ว รู้สึกพอการแล้ว เห็นว่าเสียเวลาเปล่า ๆ ไม่มีผิดอะไรเลย ที่เราทำไปแล้วมาออกกฎหมายทำไม ข้าพเจ้าคิดว่าเราเด็กดิษฐ์เช่นนั้นเสียละดี เพราะว่าเราทำไปนั้น บังคับคนแล้ว บังคับท้องที่แล้ว ภายหลังเราเปลี่ยนเราก็กังความไปชื่อว่าเราได้เปลี่ยนแล้ว คงถือตามกฎหมายเดิมไม่คั่งงมาเสียเวลาของสภาฯ เลย ข้าพเจ้าเห็นว่าทำได้ดีที่สุดในไม่เสียเวลาของสภาฯ ด้วย ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าอย่างนี้

ประธานสภาฯ ก่อว่าว่า สำหรับฉะนั้น ท่านเองมีความเห็นอย่างไร

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าวว่า ถ้าถือตามอย่างข้าพเจ้าแล้ว ไม่ต้องรับหลักการอะไร
เลย แต่ข้อทุก ๆ ประเด็นที่มีข้อในในภายหน้าขอให้เป็นอย่างข้าพเจ้า
ว่า นี่เรายังมีคน คือเราประกาศให้เขาทราบว่าเราทำอะไร เรา
ทำถูกต้องกฎหมายอยู่แต่ไม่มีผิดอะไร เห็นจะต้องสมัยเดียวแล้ว

เจ้าพระยาศรีธรรมราชมนตรี กล่าวว่า ถ้าทำได้อย่างที่พูดมา
แล้วข้าพเจ้ายินดีที่สุด เพราะเหตุที่ข้าพเจ้าเองไม่อยากจะทำให้สภาฯ
เสียเวลา และไม่อยากจะเสีย รู้สึกวิตกกังวลเรื่องเหตุนี้เกิน และ
กลัวให้ย้อนหลังแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ เพื่อแปรศัฟไฟ และก่อนที่ข้าพเจ้าเข้า
มา แต่ความจริงข้าพเจ้าได้ตรวจดูแต่ที่ว่าถนัดกับกันเป็นคำบดไป
คำบดนั้นจะอยู่ในฟางตอขยขึ้นเบญจ ชนตรี จิตวาทีได้ และเขาวาง
อัตราการเสียไว้ต่างกัน เกก โท ศวี จิตวา บางที่อยู่ใกล้กัน อัน
หนึ่งเก็บจิตวา อันหนึ่งเก็บเบญจ มันก็เก็บอัตราเดียวกัน เพื่อ
ประโยชน์แก่ราษฎรอย่างเหมือนกัน แต่ก็จะทำได้ตลอด ข้าพเจ้าก็
จะยินดีที่จะทำ แต่ตามกฎหมายฉบับนี้ มาตรวจดู ถ้าเราไม่ว่า
อย่างนั้นแล้วก็ไม่ว่าจะเสียขึ้นหรือ จะเสียเบญจ จิตวา ฟางตอขย
หรือคู่โคนันมันต้องจากรนัย แม้จะหุบหิมอะไรก็ได้ มันเป็นเทคนิค
ทางกฎหมาย ถ้าเราจะออกกฎหมายดี หรือกฎกระทรวงก็ไม่ได้ข้อ
อันน่าจตุภาฯ ก็เกรงว่ามีและไม่เหมาะ เกี่ยวกับวิธีการที่ให้รู้ ว่าขึ้นไหน

เพราะฉะนั้นคำบดหนักเอาอย่างเช่นเดิม พวกที่ขอสงฆ์ ๆ ค่อยไป เหมือน
ว่าคำบดหนักใหม่ ที่ดินเจริญเอาไปได้ในคำบดที่เพิ่มขึ้นเช่นนี้ พวก
ต้องขอสงฆ์ ๆ มันเป็นเรื่องแก้ตรงไปตรงมาจะแก้ขอตราใหม่ก็แก้
ขอตราใหม่ แต่บางเรื่องถ้าแก้ให้สูงก็ต้องขอสงฆ์ ๆ

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าวว่า เรื่องจะให้คำหรือให้สูงนั้นต้องมาขังสงฆ์ ๆ เป็นแน่ แต่ใน
อดีตเดิม ในท้องที่เดิม ในคนเดิม ตามกฎหมายฉบับเดิมแล้ว เรา
จะออกกฎหมายทำไม เพียงแต่เปลี่ยนชื่อเท่านั้น บอกแก่ราษฎรว่า
คำบดที่ท่านอยู่นั้นเคยเปลี่ยนชื่อแล้ว เราไม่ได้เปลี่ยนกฎหมายเดิม
ซ้ำเพราะเอาใจอกมันเป็นอย่างนี้

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า เรื่องนี้บางทีถ้ามาขังที่อภิปรายคงจะมีความเข้าใจผิดอยู่บ้าง
คือในเรื่องพระราชบัญญัติเก็บเงินอากรค่าน้ำ เจดดาเขาประกาศเขา
ประกาศเก็บเป็นคำบด ๆ มีบัญญัติว่าคำบดนั้นให้เก็บในอัตราเช่นนั้น
มีบัญญัติอยู่แล้ว นั่นเป็นประกาศใช้เก็บเงินค่าน้ำ แต่เมื่อเราตั้งคำบด
ขึ้นใหม่แต่คำบดนั้นไม่อยู่ในบัญชานั้น คำบดนั้นก็หายไป เพราะเราไม่
ได้ประกาศเก็บเงินค่าน้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากจังหวัด เราประกาศอย่างนี้
คำบด ก. อำเภอ ข. จังหวัด ง. ให้เก็บในอัตราเช่นบัญญัติอย่างนี้
เรามีอยู่ในบัญญัติ คำบดที่เราจะออกพระราชบัญญัติคนไม่ปรากฏอยู่ใน

บัญชีที่เราประกาศไปเดี๋ยวนี้ ก็หมายความว่าตำบลนั้นต้องหมดผล
จากการขายอาคารค่านา ภาษีเหตุที่ตำบลนั้นเดิมเป็นหมู่บ้านของ
ตำบลที่เก็บอยู่แล้ว เมื่อให้บริบูรณ์แล้วก็ต้องตามกฎหมายเพื่อให้มี
ชื่อใหม่บัญชีนั้นด้วย และในอัตราสิ้นไหน ให้ถูกต้องตามกฎหมาย
จึงจำเป็นจะต้องออกเป็นพระราชบัญญัติ ซึ่งแต่ก่อนเราเคยออกเป็น
พระราชบัญญัติอยู่แล้ว

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้ฟังสมาชิกผู้หนึ่งอภิปรายเดือนข้าพเจ้า ข้าพเจ้า
ขอบคุณมาก แต่ว่าประกาศที่สมาชิกผู้หนึ่งว่าไม่ใช่ประกาศพระราช
บัญญัติประกาศเจ้าหน้าที่กระทรวงการคลัง ดำเนินตามพระราชบัญญัติ
ทำนองกฎกระทรวง ข้าพเจ้าเห็นว่ากระทรวงทำได้ รัฐมนตรีทำได้
ไม่ต้องมาส่งสภา ประกาศเช่นนั้นประกาศให้เก็บตำบลไหน โดยนาชั้น
ไหน รัฐมนตรีประกาศได้เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
เก็บอาคารค่านา รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศได้ ไม่จำเป็นต้องมาเป็น
พระราชบัญญัติ เพราะนี่คือพระราชบัญญัติมีอยู่แล้ว อีกประการ
หนึ่งถ้าเราจะใช้บังคับชั้นใหม่ นี่ชกเก่า คนเดิม ท้องที่เดิม อัตรา
เท่าเดิม เพียงแต่เปลี่ยนที่เท่านั้น ข้าพเจ้าขอใจตรงนจึงได้ทบทวน

เจ้าพระยาศรีธรรมราชมนตรี กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอสนับสนุนท่าน
สมาชิกที่อธิบายแจ่มแจ้ง ที่ว่าการเก็บเป็นตำบล ที่นี้ถ้าไม่มีตำบล

ชั้นใหม่ ก็เป็นคำบดใหม่ทีเดียว แม้ว่าของแก่นนั้นเอง แต่ว่า
ในทางกฎหมาย เราไม่เรียกชื่อใหม่ ชื่อใหม่ไม่ได้อยู่ในบัญชีเก่า
ที่เราเก็บตามกฎหมาย เมื่อรวบรวมเราก็ต้องออกกฎหมายชั้นเพิ่ม
ใหม่อีก ถ้าไม่เช่นนั้นก็ไม่ดี ถ้ารัฐมนตรีออกแต่ก็เกรงว่าจะมี
การโต้แย้งว่ากระทำผิดกฎหมายชั้นมาอีก

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวหา ความ
ที่ท่านสมาชิกพูดนี้ พูดของก็ตัวไปหรือพูดในพระราชบัญญัติฉบับ
ใหม่ ข้าพเจ้าสงสัยหนักที่พูดไปนั้น ถ้าเรื่องนครราชสีมาที่เดียว
เพราะเป็นกฎหมายซึ่งจะใช้ ชั้นใหม่ ซึ่งบังคับให้นานเป็นพาณิชย์
ซึ่งไม่ควรจะโต้เถียงกัน ถ้าโต้เถียงกันในเรื่อง ๕ ฉบับแล้ว สภา
ก็โต้ลงมติไปแล้ว - ถ้าจะพูดเรื่องนี้ก็ไม่มีปัญหาอีก จึงขอถามสมาชิก
ผู้หนึ่งว่าพูดกันเรื่องไหนกัน

ประธานสภาฯ กล่าวหาว่า ข้าพเจ้าจะได้ให้ลงมติว่าควรระบ
หลักถาวรหรือไม่

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวหาว่า ข้าพเจ้าขอโอกาสพูดสักนิด

ประธานสภาฯ กล่าวหาว่า พอแล้ว ท่านผู้ใดเห็นว่าควรระบ
หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติพิจารณาได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมตกลงรับร่างพระราชบัญญัติ^๕พิจารณาต่อไป

เจ้าพระยาจักรีศรีอโศก กล่าวว่ ขอให้พิจารณารวดเดียว

ประธานสภาฯ กล่าวว่ รัฐบาลขอให้พิจารณารวดเดียว

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย กล่าวว่ ร่างพระราชบัญญัติเก็บเงินค่ารถม้าในตำบลท่ามวอนของอำเภอเมืองขึ้น ตั้งหวัดขึ้น พ.ศ. ๒๔๗๗

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ท่านผู้ใดเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติ^๕ควรเป็นกฎหมายบังคับได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกรับรองพร้อมเพียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมตกลงให้พระราชบัญญัติ^๕ฉบับนี้ออกเป็นกฎหมายบังคับได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ต่อไปร่างพระราชบัญญัติประเภทศึกษาแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ พร้อมทั้งบันทึกประกอบร่างของขุนเสนาบดี^๕

ขุนเสนาบดี^๕ ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่ ตามที่ข้าพเจ้าได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประเภทศึกษาแก้ไขเพิ่มเติมต่อสภาฯ^๕ นั้น ความจริงก็มีได้แก้ไขให้ผิดไปจากหลักการแห่งพระราชบัญญัติฉบับเดิมมากมายอะไรหาไม่ได้ เพียงแต่แก้ไขเพิ่มเติมหลักการบางมาตราให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อบอกถึงผู้ปกครองเด็กซึ่งจะส่งเด็ก

เข้าเรียนตามโรงเรียนประชาบาลต่างๆ มีให้หาทางสนับสนุนครู
 วิชาของคนให้ขาดการเล่าเรียนเกินสมควรเท่านั้น เพราะเหตุว่า
 ตามพระราชบัญญัติฉบับเดิม ในมาตรา ๖ อนุมาตรา ๒ บัญญัติ
 ว่า “ถ้าผู้ปกครองปล่อยให้เด็กขาดการเล่าเรียนคิด ๗ วันเกินกว่า ๓๐
 วัน” จึงให้ฟ้องขอให้ศาลตั้งโทษผู้ปกครองนั้นซ้ำเห็นว่าเป็น
 การเบียดเบียนให้วุ่นวายมาก เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับเดิมวางหลัก
 เกณฑ์ผู้กระทำผิดไว้อย่างกว้างๆ เช่นนั้น จึงเป็นเหตุให้ผู้ปกครอง
 เด็กหาโอกาสให้เด็กไม่ไปโรงเรียนของตนตามจังหวัดชนบทต่าง ๆ ซึ่งอยู่
 ห่างไกลจากความเจริญนั้น หากทางหลักตั้งให้เด็กขาดจากการเล่าเรียน
 บ่อยๆ เด็กไม่ได้รับพัฒนาจิตอันควรเลย คือเด็กหนึ่งให้เด็ก
 ไปเรียนเดือนละหนึ่งครั้งหรือสองครั้งเท่านั้น เด็กจะมีความรู้ได้อย่างไร
 การที่ผู้ปกครองยอมให้เด็กไปเรียนเดือนละครั้ง หรือเดือนละ
 สองครั้งนั้น โดยผู้ปกครองเลี้ยงไป เด็กขาดการเล่าเรียนคิด ๗ วัน
 เกินกว่า ๓๐ วัน เพื่อให้ตนพ้นจากความผิดไปชั่วขณะหนึ่งเท่านั้น ทั้ง
 ๕๕๕ นั้นเพราะราษฎรจำนวนมาก ตามชนบทต่าง ๆ นั้นไม่มีความสมัคร
 ใจให้บุตรและธิดาของเขาเข้าเรียนมาแต่แรกเลยเด็ด จึงเป็นเหตุ
 กระทำให้เด็กก็เปรียบขาดการเล่าเรียนอยู่เองๆ ยังเป็นเด็กผู้หนึ่ง
 ยิ่งร้ายมากกว่าเสีย เพราะชาวพื้นเมืองที่ฐานะหนึ่งเรียนแต่ก็ไม่ได้อะไร
 แม้ครั้นมีความรู้ความฉลาดสักปานใดก็ดี ก็ไม่ฉลาดจะถ้ายวิชา
 ให้เด็กเหล่านั้นได้รับผลดีสมความมุ่งหมาย ตามนโยบายของรัฐบาลได้

เดยเวรอน^๕ ข้าพเจ้าได้ผ่านมากับด้วยตาตนเอง เช่นชาวจังหวัดร้อยเอ็ด
 มหาสารคาม^๕ เป็นต้น โรงเรียนหนึ่งๆ มีเด็กขนาด^๕เชิงอายุราว ๑๑-๑๔
 ปี ซึ่งยักกำลังเรียนอยู่ในชั้นเตรียม ก เตรียม ข ดังนั้น^๕ไม่ทราบจำเมื่อ
 ไรเด็กเหล่านั้นจะอ่านออก เขียนได้ และตามโรงเรียนหนึ่งๆ มีอยู่หลาย
 คน พชชายูง^๕เขา ๑๔ ปีบริบูรณ์แล้ว ผู้ปกครองก็นำเด็กเหล่านี้นั้นไปร้องเรียนต่อกรรมการอำเภอ เจ้าหน้าเพื่อขอให้เด็กลาออกจากโรง
 เรียน โดยต้องการให้เด็กไปช่วย เลี้ยงโค กระบือ หรือทำไร่ไถนา
 กินตามฐานะของเขา เพราะเราพบส่วนมากยังเห็นแก่ส่วนตัวเขา
 ถ้าง่ายหาได้ก็จะให้บ้านเมืองเจริญก้าวหน้าไปอย่างไรไม่ ฝ่าย
 เจ้าหน้าก็ยึดมั่นถือถือความมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา
 ฉบับเดิมซึ่งบัญญัติไว้ว่า "ถ้าเด็กอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้หรือ
 ไม่มีครูสอนอยู่ที่บ้าน ของผู้ปกครองแล้วก็ยอมให้ออกจากโรงเรียนไม่
 ได้" จำเป็นต้องเขยิบเวลาเรียนไปก็ถึงจนกว่าเด็กเหล่านั้น จะอ่านออก
 เขียนได้ แต่ควรเขยิบเวลาเรียนไปนั้นความพระราชบัญญัติประถมศึกษา
 หาได้จำกัดเขตต์อายุที่จะให้เด็กออกจากโรงเรียนได้ไม่ นี่ก็เป็นเหตุหนึ่ง
 ซึ่งทำให้เด็กเกียจคร้านต่อการเข้าเรียนยิ่งจนถึงท้ายที่สุดก็ไม่ได้ผล อะไร
 เมื่อเด็กชายใด ๆ ถูกบังคับให้เรียนต่อไปเช่นนั้นก็คิดหดเจี๋ยงจากกา
 เข้าเรียนด้วยประการต่างๆ ผลที่สุดก็หลบหนีออกจากโรงเรียนไปเสียเอง
 ส่วนเด็กหญิงเมื่อโตขึ้นอายุ ๑๖-๑๗ ปีก็มีตำมอยู่ในระหว่าง การเข้าเรียน

เสียก็มีหลายราย ซึ่งจะทำให้เสียระเบียบและอำนาจของโรงเรียนอันดีงามเสียด้วยซ้ำ ฝ่ายทางโรงเรียนก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ที่สุดก็ต้องปล่อยให้ไปตามเรื่องของท่าน เพราะเหตุว่าถ้าทางโรงเรียนจะบังคับให้เด็กที่มีสามแม้วมาเรียนคือไปจนกว่าจะอ่านออก เขียนได้ ก็เป็นการไม่สะดวกด้วยประการทั้งปวง ครั้นทรง การฝ่ายปกครองจะจัดการฟ้องร้องขอให้ศาลลงโทษผู้ปกครองก็คงเห็นว่าจะเป็นการเดือดร้อนแก่ราษฎรเกินควร จึงปล่อยให้ผ่านเลยไปเสียเฉยๆ ถ้าไม่แก้ไขพระราชบัญญัติประถมศึกษาทั้งหมด ก็เป็นอยู่อย่างนี้เรื่อยไป ตามเหตุผลดังกล่าวแล้ว ข้าพเจ้าจึงขอจึงขอท่านสมาชิกผู้แทนแห่งสภาฯ นี้ได้โปรดวินิจฉัยรับหลักการแห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับนี้ไว้เพื่อพิจารณาต่อไปด้วย

คือไปขอแก้ไขข้อที่ ๓๓ ของพระราชบัญญัติของข้าพเจ้าบ้างเล็กน้อย คือคำว่า “ฉบับที่ ๒” ข้างบนนั้นให้ขีดฆ่าออกเสีย และขอแก้ไขมาตรา ๔ ทวิ เป็นมาตรา ๗ มาตรา ๕ ขอแก้ไขเป็นมาตรา ๖ ขอเพิ่มมาตรา ๒ และเรียงลำดับใหม่ยกมาตรา ๖ ขึ้นมาไว้ก่อนมาตรา ๔ แล้วให้มาตรา ๗ มาไว้ข้างล่าง นอกจากนั้นให้แก้ไขไปตามเดิม

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า พระราชบัญญัติประถมศึกษาที่ได้ทราบจากรัฐบาลจะเห็นออกในการประชุมวิสามัญอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นขอให้สมาชิกผู้ใดคิดใคร่ที่จะแก้ไขเอาไว้เบรญญัติเมื่อรัฐบาลส่งเข้ามาในการประชุมวิสามัญนี้คงจะดีกว่า

พระสวรสวสันประพันธ์ กล่าวว่ เองการแก้ไขพระราชนิพนธ์
 ประถมศึกษา รัฐบาลได้ ใ้ใจมานานแล้ว และในสมัยประชุมคราว
 ที่แล้วมากมีท่านสมาชิกผู้หนึ่งได้ยื่น ความเห็น ขึ้นมา ขอให้แก้ไขในสมัย
 ประชุมคราวนั้น รัฐบาลได้รับเอาไปพิจารณา และต่อมากได้มีหนังสือ
 กราบเรียนไปยังสมาชิกทุกท่านว่า ท่านผู้ใดจะช่วยการศึกษาของชาติ
 อย่างไรบ้าง ช่วยกัน ถึงเวลาแล้วที่เราจะได้เห็น ข้าพเจ้าได้รับความเห็น
 มามากมาย แต่ความเห็นฉบับนี้ฟังมา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอรับเอา
 ไปร่วมพิจารณาเพราะจนจะแล้วอยู่แล้ว

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ จะส่งในสมัยนี้ได้หรือไม่

พระสวรสวสันประพันธ์ กล่าวว่ นั้นกำลังทำอยู่แล้ว

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ ส่งทันทีหรือไม่ทันที เพื่อความมั่นใจของ
 เขาหน่อย

พระสวรสวสันประพันธ์ กล่าวว่ ก็จะพยายามทำจนสุดความสามารถ
 สามารถเท่าที่สามารถกระทำได้

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ ว่าอย่างไรขุนเสนา ฯ

ขุนเสนาดีดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่ ข้าพเจ้า
 ยอมเหมือนกัน ถ้าท่านจะนำมาเสนอได้ ในสมัยวิสามัญ ขอให้เร่งที่
 สุด ที่รวมไปร่างมานั้น

พระสารสาสน์ประพันธ์ กล่าวว่่า ร่างพระราชบัญญัติประถมศึกษา
นี้ ทำมาจนจะแล้ว เวลานี้กำลังแก้ไข ฉะนั้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
เทศบาลตออก ก็จะพยายามจนสุดกำลังที่จะทำให้ทันในสมัยประชุมนี้ แต่
จะมีอุปสรรคอะไรเกิดขึ้นอีกก็ไม่ได้

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่่า คง
ข้าพเจ้ายอมให้รัฐบาลรีบไปพิจารณาแล้ว

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า บัดนี้ผู้เสนอญัตติยอมให้รัฐบาลไป
พิจารณาไว้ร่างพระราชบัญญัตินี้ไป ถ้าไม่ทำท่านผู้ใดคัดค้านจะได้ถือ
ว่าสภา ฯ อนุมัติตามนั้นแล้ว ต่อไปร่างพระราชบัญญัติโรงจํานำ รัตน
โกสินทรศก ๑๑๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๗ ของพระยาวิเศษสิงหนาท

พ.อ. พระยาวิเศษสิงหนาท ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก
กล่าวว่่า ก่อนที่ข้าพเจ้าจะแถลง ขอแก้คำปรารภคือคำที่จํา “เพิ่ม
เติม” ท้ายคำว่า “แก้ไข” ในบันทึกที่ ๑ ออกเสีย ข้าพเจ้ามีความว่า
สมควรจะแก้ไขอัตราเงิน.....ในกาว่าที่ข้าพเจ้าเสนอร่างพระราชบัญญัติ
โรงจํานำแก้ไขเพิ่มเติม โดยเหตุที่พระราชบัญญัติโรงจํานำรัตน
โกสินทรศก ๑๑๕ ซึ่งได้ตราขึ้นไว้เดิมนั้น ได้วางกำหนดอัตราดอกเบี้ย
เป็นอัตราที่สูงอยู่มาก คือวางกำหนดไว้ดังนี้ เงินคั้นไม่เกิน ๑ บาทขึ้น
ไป ให้คิดเอาดอกเบี้ยเดือนหนึ่งหรือในส่วนของเดือนหนึ่งเพียงสี่ถึงละ
๑ อัฐ (เท่ากับทุน ๒๕ สตางค์ เสียดอกเบี้ย ๑,๕๖๒๕ สตางค์หรือ

ทุน ๑ บาท เสียดอกเบี้ย ๖,๒๕ (๕ ตางค์) เงินต้นเกินกว่า ๑ บาท
 ขึ้นไปจะไม่เกิน ๕๐ บาท ให้คิดเอาดอกเบี้ยบาทละ ๓ อัฐ (เท่ากับ
 บาทละ ๔,๖๘๗๕ (๕ ตางค์) เงินต้นเกินกว่า ๕๐ บาทถึง ๕๐๐ บาท ให้
 คิดเอาดอกเบี้ยบาทละ ๒ อัฐ (เท่ากับบาทละ ๓,๑๒๕ (๕ ตางค์) ตาม
 โรงจำนำต่าง ๆ ที่ปฏิบัติในการเรียกดอกเบี้ยชู้บคนนั้น เขาอาจอัครา
 กำหนดเรียกดอกเบี้ยเป็นชนิดนี้ ต้นทุนไม่เกิน ๒๕ (๕ ตางค์) เรียก
 ดอกเบี้ย ๒ (๕ ตางค์) ต้นทุนเกิน ๕๐ (๕ ตางค์) ขึ้นไปถึง ๗๕ (๕ ตางค์) เรียก
 ดอกเบี้ย ๕ (๕ ตางค์) ต้นทุนเกิน ๗๕ (๕ ตางค์) ขึ้นไปถึง ๑ บาท เรียก
 ดอกเบี้ย ๖ (๕ ตางค์) ต้นทุนเกิน ๑ บาทไปถึง ๕๐ บาท เรียกดอกเบี้ย
 บาทละ ๔ (๕ ตางค์) ต้นทุนเกิน ๕๐ บาทขึ้นไปถึง ๕๐๐ บาท เรียก
 ดอกเบี้ยบาทละ ๓ (๕ ตางค์) สรุปประมวลความว่าอัคราดอกเบี้ยตามพระ
 ราชบัญญัติเดิมหนึ่งสูงมากชู้ และเมื่อคำนึงถึงกาตสมัยปัจจุบันด้วย
 แล้วก็ยังสูงมากทีเดียว และไม่มีอัคราการรับจำนำ, จำนอง, หรือค้ำ
 ยืมแห่งใด ๆ ที่จะเรียกเอาดอกเบี้ยสูงถึงโรงจำนำนเดียว อย่างเอกชน
 หรือบริษัทที่จะเรียกเอาดอกเบี้ยได้อย่างมากก็เพียงไม่เกิน ๑.๒๕ ในส่วน
 ร้อยเท่านั้น จริงชู้โรงจำนำตามพระราชบัญญัตินั้นต้องเสียเงินค่าใ
 อนุญาตและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการบัญชีโดยผูกมัด แต่ถึงกระนั้นก็
 ไม่สมควรที่จะคงให้กำหนดอัคราเรียกดอกเบี้ยสูงเกินไปอยู่อีก ประการ
 หนึ่งผู้ทำการตั้งโรงจำนำยังได้เปรียบในการตั้งราคาของที่จะรับจำนำนได้

อย่างถูกต้องที่สุด โดยความพอใจว่าครั้งราคาเดิม เมื่อผู้จำหน่ายทั้ง ๒
 ได้กำไรอย่างงาม การที่โรงจำหน่ายขาดทุนนั้นไม่มีโดย อนึ่งการที่ข้าพเจ้า
 ได้เสมือร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ได้นั่งแล้วโดยรอบคอบว่า ตามอัธยาศัย
 แก่ใหม่ทดลดลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดยก็เคยก็คงยังตั้งกว่าเอกชนหรือ
 บริษัทอยู่ตนเอง ฉะนั้นหวังว่า ท่านสมาชิกทั้งหลายน่าจะเห็นชอบด้วย
 และรับร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ พิจารณาต่อไป

พระยามานวราชเสวี กล่าววว่า ตามที่ท่านสมาชิกขอเสนอ
 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมโรงจำหน่ายขึ้นมานี้ ข้าพเจ้ามีความเห็นใจ
 เป็นอย่างยิ่ง แต่ว่าการทำโรงจำหน่ายเป็นกิจการค้าขายอย่างหนึ่ง ซึ่ง
 ต้องประกอบด้วยได้หุ่ยไม่ใช้เล็กน้อย และนอกจากนั้นยังต้องเสียค่าใบ
 อนุญาต และนอกจากที่จะต้องเสียใบอนุญาตแล้ว จะต้องเสียค่า
 เจ้าหน้าทีในโรงจำหน่าย เพื่อให้เจ้าพนักงานตำรวจได้มีโอกาสควบคุม
 โรงจำหน่ายไม่ใช่ว่าตั้งได้ง่ายๆ ก่อนที่จะตั้ง ต้องมีทุน และต้อง
 เตรียมการหลายอย่างหลายประการ เพราะฉะนั้นในการที่สมาชิกขอ
 เสนอความเห็นเป็นพระราชบัญญัติเพื่อแก้ไขลดอัตราเช่นนี้ ข้าพเจ้า
 เห็นว่าเป็นขอที่ทำได้ไม่สง่างามนัก เพราะฉะนั้นในชั้นนี้ ข้าพเจ้า
 เห็นว่าควรจะขอ เวลาให้ทางรัฐบาลได้มีโอกาสตรวจสอบสถิติของการ
 เป็นไปในเรื่องนี้ ซึ่งในบัดนี้กำลังทำอยู่แล้ว ในทางการได้การเสีย
 ของโรงจำหน่าย และอีกประการหนึ่งนอกจากที่จะดูแต่ทางได้ทางเสียของ

โรงจำนำที่มีอยู่แต่ในมัตัน ยังดำรงโรงจำนำของเทศบาลในภาคต่อไปข้างหน้าด้วย เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ขอให้ท่านสมาชิกเห็นใจว่า ขอให้รัฐบาลได้มีเวลาตรวจตราคดีให้เรียบร้อยเสียก่อน แต่รัฐบาลจะนำเสนอในภายหลัง ที่จะมารับหลักการในเวลานี้ก็เป็นการกระทันหันเกรงว่าจะไม่ทันในสมัยประชุม เพราะฉะนั้นหวังว่าท่านสมาชิกทั้งหลายจะเห็นความจำเป็นในการที่จะตรวจฉดอบในคราวนี้ก่อน ควรจะให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ทาง รัฐบาลได้มีโอกาสดูตรวจการให้ ถัดวัน เสียก่อน จึงจะเสนอมารายหลัง

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่่า ร่างพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ แก้ไขเพิ่มเติม ข้าพเจ้าผู้หนึ่งซึ่งสนใจอยู่ คราวสมัยประชุมสามัญนั้น ข้าพเจ้าได้ตั้ง กระตุกถามต่อรัฐบาลว่า เรื่อง โรงจำนำนี้ สมควรหรือยังที่รัฐบาลจะออกกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมให้คำดอกเบี้ยน้อยลง เรื่องนี้รัฐบาลได้ตอบว่าเป็นข้อเท็จจริง ได้รับเรื่องไว้พิจารณาแล้ว ข้าพเจ้าจึงเห็นว่ารัฐบาลตั้งใจดีอยู่ และเรื่องเช่นนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งจะขยายไปตามจังหวัดซึ่งจะมีเทศบาลต่อไป ข้าพเจ้าเห็นว่าโรงรับจำนำจะเป็นเครดิตสถานของเทศบาลในจังหวัดนั้น ๆ ด้วย จึงจำเป็นจะต้องให้รัดกุมขึ้น การแก้ไขสมควรอยู่ แต่ควรจะให้รัดกุมขึ้นก่อน ซึ่งรัฐบาลจะรับไป

พิจารณานั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านผู้เสนอควรจะยอมให้รัฐบาลรับเอา
ไปรวบรวมทีเดียว และขอให้เสนอโดยเร็วด้วย

นายทองอยู่ พุ่มพุ่ม ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่
สำหรับร่างพระราชบัญญัติเรื่องนี้ข้าพเจ้ามีความข้องใจอยู่นานแล้ว
คือรู้สึกว่า ประชาชนเคยฉวยความยากจนคนแก่คนจนมาก เนื่องจาก
การที่ต้องไปจำนำเขาแล้วเสียค่าดอกเบี้ยแพง ข้าพเจ้าอยากจะ
ขอให้รัฐบาลทำเรื่องนี้ขึ้นเสียเถิด แล้วก็มาชักเงินขอขึ้นมา เห็น
ว่าเป็นโอกาสอันประเสริฐที่สุดสำหรับสภาฯ นี้ เหตุใดถ้าเราจะขยาย
เวลาออกไปเสีย ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สู้เหมาะ แต่ถึงกระนั้นก็
ยังหวังว่ารัฐบาลจะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ก่อนอื่นข้าพเจ้าอยาก
จะให้สภาฯ นรมหตุการ คือเท่าที่ข้าพเจ้าได้เรียนแล้วว่าเป็นความจำเป็น
เพียงไรสำหรับราษฎรที่ยากจน โรงจำนำตงชงเพื่อประสงค์อะไร ตงชง
ก็เพื่อประสงค์ให้คนหม่น นเป็นส่วนใหญ่ตงชงเมื่อไร ตงชงมานาน
เกือบ ๕๐ ปีแล้ว ตงชงที่ไหนบ้าง เวลานี้ในพระนครและธนบุรี รวม
๘๓ โรงด้วยกัน ค่าภาษีโรง ๓๐๐ บาท เดือนหนึ่งก็ได้ราว ๘๓๐๐ บาท
๘๓ โรงก็รวมๆ แล้ว แต่ขอเรามาดูว่าใครเป็นเจ้าของ มีงานทนน
การเงินต่างๆ ตกอยู่แก่เงินพวกนี้ ในอหน้ เราไม่ได้กินเลยทีเดียว
เรากินแต่กระดูกทงนน นี่แหละเป็นข้อสำคัญอย่างยิ่งทีเดียว นี่แหละ
เราเป็นคนไทย สภาผู้แทนราษฎรมชนแต่เช่นนี้ เราควรระระตัก

ถึงขั้นให้มากที่สุดแล้ว คิดดูรายได้รายจ่ายของโรงจำนำมากมายทีเดียว
 ข้าพเจ้าก็อาจจะอ้างได้ว่า ถ้าโรงจำนำขาดทุนแล้วจะต้องแจ้งไปหมด
 ทีเดียว นักเลงคเนอของคนไทยใช้หรือไม่ พวกโรงจำนำมันมีราย
 กันทงนั้น นั่นเป็นข้อที่เราน่าคิด การโรงจำนำเป็นการทำนาบนหลัง
 คนทีเดียว แล้วใครทำ จันทน์ทำ นี่แหละถ้ารัฐบาลจะให้เทศบาล
 ได้มีโรงจำนำแล้ว ข้าพเจ้าก็เห็นด้วย แต่ในขั้นเพื่อปลดปล่อย
 ความทุกข์ร้อนของราษฎร ข้าพเจ้าเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอ
 มา นั้นจะรับหลักการได้ในขั้นต้นทีเดียว เพื่อปลดปล่อยความยากจน
 ของพดเมือง

ด. เทียม ศรัทธา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าว
 ตามที่สมาชิกผู้หนึ่งเสนอพระราชบัญญัติโรงจำนำ ด้วย ความหวังดีต่อ
 ประชาชนนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกเห็นใจสมาชิกเป็นอย่างยิ่ง และรู้สึกว่าการ
 ที่สภาฯ เราจะมาวินิจฉัยในเรื่องโรงจำนำ ซึ่งจะแก้ไขพระราช
 บัญญัติฉบับเก่าของที่ควร แต่สภาฯ นี้มิได้รังเกียจชนชาติใดที่มา
 หากินอยู่ในประเทศสยามเรา แม้แต่รัฐบาลก็เห็นใจ ในภาวที่อาณา
 ประชากรซึ่งมาทำมาหากินอยู่ในประเทศของเรา - แต่ถ้าหากว่า
 คนไทยเราสมัครจะตั้งโรงจำนำ ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐบาลไม่ขัดข้องอะไร
 แต่เนื่องด้วยคนไทยที่เดี๋ยวนี้ยังมีสมบูรณ์ในควรทำมาหากินทุกสิ่งทุกอย่าง
 เพราะฉะนั้นการที่จะตั้งโรงจำนำจึงไม่ต้องการ เพราะฉะนั้นจึงไม่ได้

ตั้ง เพราะฉะนั้นคนหนึ่งคนใดที่จะตั้งโรงจำนำ ข้าพเจ้าเห็นว่ามีสภาพ
เหมือนกัน เพราะฉะนั้นการที่รัฐบาลจะขอไปวินิจฉัยเพื่อจะแก้ไข
ปรับปรุงให้ดีขึ้น ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยแล้ว

ขุนสุมหากรหิตะคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวอ้าง
เนื่องจากที่รัฐบาลได้แสดงความตั้งใจกับสมาชิกว่า รัฐบาลตั้งใจในเรื่อง
น้อยแล้ว เพื่อประกอบในการที่จะลงมติในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าขอถาม
รัฐบาลว่า ถ้ารัฐบาลรับเอาเรื่องนี้ไปพิจารณาแล้ว นโยบายหรือ
ความตั้งใจของรัฐบาลจะพิจารณาไปในทางใด หรือคงหรือเพิ่ม

พระยามานวราชเสวี กล่าวอ้าง เวลานี้กำลังพิจารณาอยู่ ยัง
เรียนให้สมาชิกในที่ประชุมทราบไม่ได้ การเรื่องนี้ได้พิจารณาหลาย
ทางหลายมุมด้วยกัน ไม่ใช่แต่จะดูเฉพาะการของเราหรือความคิด
ของเรา ต้องเอาเมืองไกลเคียง การเป็นอยู่ การทำมาหากิน
ของคน มาพิจารณาด้วย เกี่ยวกับกรมที่ดิน เพราะฉะนั้น
เพื่อที่จะตัดความ ขอเรียนให้ทราบว่า ยังแจ้งให้ทราบไม่ได้ว่าจะ
กำหนดเท่าไรแน่ แต่จะพยายามที่สุดที่จะแก้ไขให้เป็นที่พอใจของท่าน
สมาชิกที่เสนอขึ้นมา

ขุนสุมหากรหิตะคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวอ้างข้าพเจ้า
เข้าใจว่าเรื่องนี้อาจจะมีโรค แต่ถ้าจะโรคแล้ว คงเป็นในระหว่าง
จะรับหลักการหรือส่งไปให้รัฐบาลหรือตกไป ถ้าหากว่าไม่มีโรค ถ้า

ส่งมาขอกองให้รัฐบาลพิจารณาแล้ว และรัฐบาลก็ยังไม่ได้แสดงความคิดเห็นจริงว่าจะเพิ่มหรือจะลด ข้าพเจ้าอยากจะทราบเวียนรัฐบาลเพื่อฝากความดังเกิดได้ ในเรื่องดอกเบยนั้น รัฐบาลได้เคยมีกฎหมายลงโทษคนที่เก็บดอกเบยเกินอัตรา ก็เหตุใดคนเฒ่าเรื่องโรงจำนำเราจึงเป็นพิเศษ ข้าพเจ้าขอทราบเวียนรัฐบาลให้ทราบได้

พระยาภิเศกถึงหน้าท ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก กล่าวว่าจะตามทีรัฐบาลแสดงว่าจะรับไปพิจารณานั้น แต่มีสมาชิกผู้หนึ่งได้ถามว่า จะพิจารณาในทางลด หรือคงที่ หรือเพิ่มขึ้น รัฐบาลไม่กล้าจะตอบปัญหา แท้จริงหาที่ข้าพเจ้าได้ เห็นอย่างพระราชบัญญัตินี้ โดยเห็นความทุกข์ยากของประชาชน ซึ่งถ้าเข้าไปเท่าใด ดอกเบยก็กดแรงขึ้นทุกที แล้วโรงจำนำนั้นเป็นค้ำค้ำของผู้ยากจน เพื่อที่จะได้เอาเงินมาทำทุนรอนอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นการที่รัฐบาลรับไปแล้วเอาไปทำโดยเร็วก็เป็นการดี เมื่อรัฐบาลรับไปแล้ว ไปทำซ้ำ และไม่ทราบว่าจะไปในทางชักไรใด เพราะฉะนั้นข้าพเจ้ายังเห็นว่ายังเป็นการที่ไม่ได้ช่วยผู้ที่ยากจนในทางที่จะลดหย่อนแน่นอนนัก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้ายังไม่เต็มใจที่จะให้รัฐบาลรับเอาไม่ ถ้ารัฐบาลยังไม่แสดงแน่นอน

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่าจะข้าพเจ้าคนหนึ่งซึ่งเป็นกรรมาธิการของเครดิตสถานทีรัฐบาลได้ตั้ง ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องนี้ ในนโยบายซึ่งข้าพเจ้าบอกไม่ได้เหมือนกันในราย

ตะเยียด บอกได้แต่ว่ารัฐบาลจะมีเครดิตสถาน ถ้ารัฐบาลจะรับเขาไปพิจารณา จะต้องกระทบกระเทือนแน่ พระราชบัญญัตินี้สมาชิกเสนอมาเอง รัฐบาลควรจะปล่อยให้สภาฯ ทำไป ไม่ควรจะเกี่ยวข้องเลย ถ้าไปกระทบกระเทือนเขาจะเสียนโยบาย เพราะรัฐบาลก็จะทำเหมือนกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอจึงขอรัฐบาลว่า ไปยุ่งกับเขาเลย ปล่อยให้เขาจำกันไปจะดีกว่า ปล่อยให้สภาฯ เขาทำกันเองเถอะ ในฐานที่ข้าพเจ้าเป็นกรรมาธิการ ของรัฐบาลคนหนึ่ง ในเรื่องนั้น รัฐบาลมีนโยบายอยู่แล้วที่จะไม่ให้ใครเก็บดอกเบี้ยสูง รัฐบาลคงโทษอยู่แล้ว เป็นนโยบายมุ่งไปในทางเดียวกันที่ลดดอกเบี้ย แล้วพระราชบัญญัติเดิมเข้ามาสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล และถ้าแม้ว่ารัฐบาลรับไปพิจารณา แล้วจะส่งไปยัง กรรมาธิการเครดิตสถานที่ได้ตั้งไว้ ข้าพเจ้าเห็นว่าทางที่ถูกแล้ว ควรจะรับหลักการแล้วจำกันไป ในสภาฯ นี้ดีกว่าที่จะรับไปพิจารณา

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่ คำที่สมาชิกเสนอขึ้นนี้ข้าพเจ้าก็เห็นใจที่สุด เพราะเหตุว่า โรงจำนำเป็นกิจการพิเศษ เป็นเรื่องพิเศษที่จะเอาดอกเบี้ยมากถือเป็นหลักสำคัญนั้นไม่ถูก เพราะเหตุว่าการโรงจำนำนั้นสำคัญอยู่กับการควบคุม เพื่อจะหวังให้ควบคุมคั้นจะต้องเสียได้หัยมากมาย แต่อย่างไรก็ดี เมื่อสมาชิกเสนอขึ้นมาแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่ารัฐบาลควรจะรับมาเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไปข้างหน้า แต่

ที่จะให้บอกพิจารณาอย่างไรนั้น ขอสงวนไว้จนกว่าจะได้พิจารณา
เสร็จแล้วจึงจะได้เสนอมาให้สภาฯ พิจารณา

นายไต้ ปาณิกโกศล ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าววา
ข้าพเจ้ายังขอประทานยืนยันว่ารัฐบาลไม่ควรจะรีบไปพิจารณา และขอ
ให้ ใจกว้าง หัดพิจารณาที่ ข้าพเจ้าได้ทราบเวียนมาเมื่อกัน เพราะข้าพเจ้า
ได้เข้าใจนโยบายอันนี้ดีอยู่ แต่ข้าพเจ้าพูดไม่ได้เหมือนกัน ในฐานะ
ที่เป็นกรรมาธิการของรัฐบาลผู้หนึ่ง แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็น โอกาสอันดี
แล้ว ขอให้สภาฯ ทำไปเองดีกว่า ที่สมาชิกเสนอนโยบายสนับสนุน
นโยบายของรัฐบาลอยู่แล้ว

นายสร้อย วัฒนปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง กล่าววา
ข้าพเจ้าขอสนับสนุนท่านสมาชิกที่อภิปรายเมื่อกัน คือพระราชบัญญัติ
โรงจำนำได้ตั้งมาตั้งแต่ปี ๑๙๑๕ นับจำนวนได้ตั้ง ๓๐ กว่าปีแล้วไม่
ได้เปลี่ยนแปลงเลย แล้วเงินคือเจ้าของโรงจำนำนั้นได้ตั้งหลักฐาน
เป็นเศรษฐีก็มี แต่ทุกโรงไม่ได้เด็กเลย แต่หากว่าราษฎรของเรา
นั้นได้ผลิตเปลี่ยนเข้าไปจ่ายดอกเบี้ยแทบทุกวัน เพราะฉะนั้นนโยบาย
อย่างหนึ่งที่รัฐบาลต้องแก้ไขความเดือดร้อนของราษฎรให้ลดน้อยลงไป
เป็นนโยบายที่ถูกต้องแล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องวินิจฉัยอะไร เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะให้ สภาฯ ลงมติรับหลักการ

นายสันติ เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า ถ้าหากสภาฯ มีความสนใจที่จะลดอัตราดอกเบี้ยของ โรงรับจำนำ ตามญัตติที่สมาชิกผู้หนึ่งได้เสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติข้าพเจ้าเห็นว่า อาจจะทำให้ได้ โดยไม่ต้องรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติเลย คือว่าเมื่อรัฐบาลรับรองว่าจะตั้ง โรงจำนำของเทศบาลขึ้นแล้ว และเมื่อรัฐบาลเสนอพระราชบัญญัตินั้นมา เราก็ต้องมติให้กำหนดอัตราดอกเบี้ยให้ ต่ำ ๆ เข้าไว้ ก็เดี๋ยวนั้น โรงจำนำนั้นก็ตั้งลงตามด้วย เพราะฉะนั้น ถ้าหากว่าจะไม่มอบให้รัฐบาลรับไปพิจารณาแล้ว ข้าพเจ้า เห็นว่ายังไม่สมควรจะรับหลักการ ข้าพเจ้าเห็นว่าเขาไว้คือเมื่อรัฐบาลเสนอมาแล้ว ก็จัดการตามรัฐบาลจะดีกว่า เรื่องจะได้ ไม่กระทบกระเทือนมาก

นายมงคล วัฒนศิริ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า ข้าพเจ้า รู้สึกเห็นใจรัฐบาลเหมือนกัน แต่ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้แทนราษฎร ถ้าเห็นทางที่แบ่งเบาแก่ราษฎรได้บ้างแล้ว ข้าพเจ้าก็ทำตามนั้น ญัตติที่สมาชิกผู้หนึ่งเสนอมาเพื่อลดดอกเบี้ยให้หน่อยง รัฐบาลจะรับไปพิจารณาประกอบกับเรื่องของรัฐบาล แต่รัฐบาลชอบไม่ได้ว่าจะเดินทางเดียวกับสมาชิกผู้เสนอหรือคนละทาง เพราะว่าถ้าสมาชิกผู้เสนอต้องการให้ลด ในฐานะที่ข้าพเจ้าเห็นใจรัฐบาลอยู่ด้วย พร้อมกับที่จะตอบว่า ถ้าเดินทางเดียวกันแล้ว ข้าพเจ้าก็ยินดีที่จะให้รัฐบาลรับไปพิจารณา แต่ถ้าเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับสมาชิกหลาย คนเสนอมา

ชนชั้นชนวิหคักษากกร ผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรสาคร กล่าวว่
 สำหรับเรื่องนั้นตามที่ได้นำมาขึ้นเสนอพระราชบัญญัติแก้ไขคราคอกเบย
 โรงจำคุกนั้น ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็น การหวังดี
 ต่ออาณาประชาราชนใน การที่จรตต การระกั้นหนักให้เบา บางตงไป แต่
 อย่างไรก็ดี เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย การบริหาร การแผ่นดิน ซึ่ง
 แม้รัฐบาลคณะนี้เอง ก็ยังไม่สามารถ จรตตมให้ เห็นจริงว่ามี นโยบาย
 อย่างไร รัฐบาลนี้ซึ่งเราได้นอบบความไว้วางใจแล้วให้บริหารการแผ่นดิน
 และในบางกรณีซึ่งรัฐบาลให้ความเห็น ให้มีนโยบายแล้วโดยแจ่มแจ้ง
 ข้าพเจ้าคิดว่าน่าจะมกรณีที่น่าจะเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือ เกยว
 แก่นานาชาติอยู่บ้าง จึงหวังว่าเรื่องนเราคกรจะ ส่งให้รัฐบาลรับไป
 พิจารณาเสียก่อนรับหลักการ เพื่อให้ พระราชบัญญัตินั้น ออกไปโดย
 รอบคอบอย่างยิ่ง

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่
 บัญหาวินัดเดียวว่าจะรับหลักการหรือจะ ให้รัฐบาลรับไป เมื่อแถลง
 แล้วก็เป็นเรื่องดีฉบับไป เพราะฉะนั้น เรา จะรับหลักการ หรือ ส่งให้
 รัฐบาลรับไปพิจารณา

น.ต. หตวง ชำรง นาวาจ้วัดดี ร.น. กล่าวว่ ก่อนที่สภาฯ จะลง
 มติว่าในอันที่จะรับหลักการหรือไม่ ข้าพเจ้าไ้ไว้ที่จะทราบเรียนขอความ

บางอย่าง การที่มีสมาชิกคนหนึ่ง คือคุณโต ได้เสนอเรื่องขึ้นต่อสภา ฯ การกระทำเช่นนั้นได้เสนอขึ้นในฐานที่เป็นกรรมการ คนหนึ่งของ รัฐบาล ซึ่งถ้าจะกล่าวถึงอัยการแล้ว ในฐานที่เวลานี้เราประชุมอย่างสมาชิก ก็กิจการที่จะพูดต้องพูดในหน้าที่ของสมาชิก คือ จะต้องแบ่งแยกกันว่า สำหรับสมาชิก ไม่ใช่ว่าท่านเป็นกรรมการ ท่านเป็นสมาชิก ไม่ใช่ ท่านเป็นกรรมการเรื่องหนึ่งเรื่องนี้ นี่เป็นประการหนึ่ง ประการที่สอง สมาชิกมีตั้งข้อข้องใจตนเองก็ไม่สามารถจะอธิบายให้ที่ประชุมนี้ทราบ ได้ว่ามีเรื่องตักตักซับซ้อนเกี่ยวของเพียงใด ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ว่ามีเหตุผลอะไรบ้าง เหตุผลจะไรควรรับหลักการกันแล้ว ข้าพเจ้าก็เห็นว่าสภา ฯ นี้ขอจะทำงานในสิ่งซึ่งเกินความสามารถไปสักหน่อย เพราะเมื่อไม่รู้ ด้านเหลี่ยมคูกทางด้านไหน ก็ควรจะกะทบกระทั้งกันอย่างไร ทั้งผู้เสนอขอ ให้ไรก็ไม่ได้ชี้แจงขึ้นมา ถ้าแม้ว่าผลที่สุดไรคงไปว่าขอให้รับหลักการ เช่นนี้จะทำให้คนภายนอกเห็นว่า ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ ก็เสนอขอให้ไรควรรับหลักการกัน จึงขอประทานเสนอเพื่อให้สมาชิกทราบ

ร.ศ. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวว่่า ปัญหา เรื่องพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ เราได้โต้เถียงกันเอง ปัญหาข้อนี้ ผู้เสนอขอให้ลดดอกเบี้ยลงเสีย ที่มีสมาชิกเสนอถามรัฐบาลว่าจะ คงหรือเพิ่ม รัฐบาลบอกว่่ายังไม่แน่ว่าจะเพิ่มหรือคงเดิม ปัญหาอันนี้จึง ได้ยืดยาวไป ข้าพเจ้าเข้าใจว่่าถ้ารัฐบาลตอบเสียด้วยแล้วจะลดหรือ

เพิ่ม งบประมาณที่จะจ่ายขึ้น เพราะฉะนั้นถ้ารัฐบาลตอบสักคำเดียวว่าลด หรือเพิ่ม ก็จ่ายขึ้น แต่ถ้ารัฐบาลยังคงยืนยันไม่ตอบอยู่ ข้าพเจ้าคนหนึ่งเสนอขอให้ สภาชิกทั้งหลายรีบหัดถกการไว้พิจารณา

พระยามนเวยราชเสวดี กล่าวว่ ตามที่ท่านสมาชิกข้องใจ ข้าพเจ้าขอเรียนให้ทราบบัว่า รัฐบาลไม่ขอใจที่จะขึ้นให้ สูงกว่านี้

ร.ต. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวว่ เมื่อข้าพเจ้าได้ ยืนยันว่า รัฐบาลจะไม่คิดดอกเบี้ยให้สูงกว่านี้ ก็แปลว่ จะลดลง หรือเท่าเดิม ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าก็งดแต่ประชุม

ร.ต. สอน วงษ์โต ผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท กล่าวว่ เท่าที่ข้าพเจ้าได้ ยืนยันคำใดเพียงครั้งมีปัญหาถามรัฐบาลว่ รัฐบาลจะลด หรือเพิ่มหรือคงเช่นนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ ควร จะถามรัฐบาลเป็นอย่างยิ่งนโยบายของรัฐบาล รัฐบาลบอกว่าตอบไม่ได้ ก็ตอบไม่ได้ทีเดียว ถ้าหากว่ รัฐบาลจะเพิ่มขึ้นไป เราไม่ยอมแล้ว รัฐบาลก็ทำไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ ควร จะถามรัฐบาลในข้อนี้เป็นอันขาด เมื่อเราไม่พอใจเราก็ไม่รับ เราจะไปตามข้อนี้ให้รัฐบาลลงเปล่ต่างๆ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่จำเป็นเลย

นายทองอยู่ พุ่มพุ่ม ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่ ตามที่รัฐบาลได้ แถลงเมื่อตครกนี้ ตามที่สมาชิกได้ถามนั้น ข้าพเจ้าเองก็รู้สึกเห็นใจรัฐบาลในการที่จะได้ ออกกฎหมาย กฎหมายเราออกได้วันนี้

ภายใน ๓๐ วันเราอาจแก้หรือยกเด็กก็ได้ เพราะฉะนั้น ในทันทีข้าพเจ้า เห็นว่าเราควรจะมีหลักการไว้พิจารณา และทางรัฐบาลสำเร็จรูปเมื่อไร ก็เอาออกไป

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ตามที่เสนาบดีผู้หนึ่ง ผู้เป็น ของ ดีดวงตัว แต่เป็นผู้เป็นของบ้านของเมืองแต่เดิมมีกิจการสำคัญซึ่งปรากฏอยู่ เดียวนี้ เพราะฉะนั้นขอเวลาครึกครองให้มากกว่าหน่อย ข้าพเจ้าเอง ไม่อยากจะทำอะไรให้บกพร่อง ข้าพเจ้าคงทำให้ดี เพราะฉะนั้น จึง ต้องขอประทานเวลาอีกหน่อย

ขุนต์มาหารหิระคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่า ที่ ข้าพเจ้าถามรัฐบาลขึ้นเนื่องจากว่าเสนาบดีขอลด รัฐบาลรับไปว่าจะเอา ไปพิจารณา ข้าพเจ้าเองจะพอใจสมัครไปในทางลด แต่คิดว่ารัฐบาล รับไปเพิ่มไม่ตรงตามความประสงค์ของข้าพเจ้า แต่บัดนี้รัฐบาลบอกว่าจะลด ข้าพเจ้าสมัครใจจะให้รัฐบาลรับไปพิจารณา ข้าพเจ้ามีความเห็น เช่นนี้

นายมังกร สามเสน กล่าวว่า ในปัญหาที่ข้อใจเสนาบดีทั้งหลาย ว่ารัฐบาลจะเพิ่มหรือลด ก็ไม่น่าจะข้องใจ เราเป็นนักการเมือง เรา เป็นนักเศรษฐกิจ คงจะต้องรู้แล้ว รัฐบาลคงจะไม่เพิ่ม คงจะดำเนิน นโยบายลดเป็นแน่นอน เวลาในโรงจําไม่ได้คิดเอาตามกฎหมาย ได้ ถัดลงในตัวแล้ว เป็นการสมควรอยู่มากแล้ว เราไม่ยอมก็ได้ ถ้า รัฐบาลไม่ลดมา และมาถึงสภาฯ เราจะไม่ยอมก็ได้

หลวงวรินทร์ปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าว ว่า
ข้าพเจ้าเห็นว่า การที่สมาชิกเสนอขอให้ตัดดอกเบี้ย และรัฐบาลก็ได้
ตอบแล้วว่า จะลดเหมือนกัน เพราะฉะนั้นเมื่อความประสงค์ตรงกัน
ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะรับหลักการ เมื่อรัฐบาลมีความประสงค์อย่างไร
ก็มีสิทธิจะแปรญัตติได้ รัฐบาลไม่ควรจะขัดข้องอย่างไรที่สภาฯ นี้ จะ
รับหลักการ

๓. เทียม ศิริพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม . กล่าว ว่า
พวกเราทุกคนมีความหวังดีต่ออาณาประชาราษฎร์ด้วยกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้น
ขอที่ประชุมได้ลงมติกันสักที เพื่อจะได้ไม่เสียเวลา

หลวงวรินทร์ประสาครเวช รับรอง

ประธานสภาฯ กล่าว ว่า ได้มีสมาชิกขอลงมติ เพราะฉะนั้น
ปัญหาที่จะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยก็คือ ว่าควร จะรับหลัก การ หรือไม่
หรือว่าจะส่งไปให้ รัฐบาลรับไปพิจารณา ปัญหาที่จะขอให้ส่งไปให้
รัฐบาลพิจารณานั้นเป็นปัญหาที่สอง เพราะฉะนั้นขอให้ ใจตในเรื่องนี้ก่อน
ท่านผู้ใดเห็นว่าควร จะ ส่ง ร่าง พระราชบัญญัตินี้ ไปให้ รัฐบาล พิจารณา
ไปรคยกันมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง ๘๘ เสียง จึงเป็นอันว่าส่งร่างพระ
ราชบัญญัตินี้ไปให้ รัฐบาลพิจารณา

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า ค้อไปน้่ว่างพระวราชบัญญัติการเด็ก
 ๕๕ พ.ศ. ๒๔๗๕ แก่ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๗ ของขุนประเจตกรุณพันธ์
 ขุนประเจตกรุณพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพิษณุโลก กล่าวว่่า
 การที่ข้าพเจ้าเสนอน้่ว่าง พ.ร.บ. นี้ก็เพราะเห็นว่่า ตาม พ.ร.บ. เด็ก
 ๕๕ แก่ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ ระเบียบที่ ๒ ให้สิทธิแก่มุ่ได้กิดออกราก
 ราชการมาเป็นสมาชิกสภา ฯ ว่่า เมื่อขาดจากสมาชิกภาพแล้ว ขาด
 กติบ้่าเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมได้ก่อนมุ่อื่น การที่กฎหมายกำหนด
 ใจเช่นนี้ ข้าพเจ้าเข้าใจว่่าเพื่อเหตุ ๒ ประการ คือ เปิดสิทธิให้แก
 บุคคลที่มี ลักษณะ และคุณภาพ ตามกฎหมายให้ มีโอกาสเข้า สัมครวัรับ
 เด็กดั่งเป็น ผู้แทนราษฎร ถ้ามี ฉะนั้นอาจมี ข้าราชการที่มีคุณสมบัติ ๕๕
 ใจอยู่ และไม่ สัมครวัเข้ารับเด็กดั่ง อีกประการหนึ่ง พลเมืองของเรา
 ยังมี การศึกษาไม่ได้ ส่่วนพอเหมาะ ส่มกับจำนวน ส่่ามะโนครวั ยิ่งในบาง
 จังหวัดด้อยแล้ว พลเมืองที่จจะมี ลักษณะ และคุณภาพที่ เหมาะ ส่มตามที่
 กฎหมายเด็กดั่งกำหนดใจ นั้นน้อยมาก และในจำนวนน้อยนี้เองก็ยังมี
 หน้าที่ ศรัทธา สัมครวัเข้ารับเด็กดั่งได้ยากเต็มทีด้วย เพราะเป็น ของใหม่
 ต่างก็สงสัย ไม่เข้าใจ จึงได้ เปิดโอกาสให้ ข้าราชการ สัมครวัเข้ารับ
 เด็กดั่งได้ เพราะ อย่าง น้อย ข้าราชการก็เป็นผู้ มีคุณ ลักษณะ ตาม
 กฎหมายอยู่แล้ว ยิ่งกว่านั้น ยังเป็นผู้ ที่รู้ดูทางใน เรื่อง ที่เกี่ยวกับระเบียบ
 ราชการอยู่บ้าง การว่่าสมควรจะ ดึงถึงสมาชิกสภา ฯ ผู้ซึ่งไม่ได้เป็น ข้่า

ราชการมาแต่เดิม อาจได้รับสิทธิหรือจะได้รับสิทธิในอันที่จะเป็น
 ราชการ เมื่อตนขาดจากสมาชิกภาพ มิได้มีกฎหมายบัญญัติให้สิทธิไว้
 แต่อย่างใด ข้อนี้เป็นเหตุให้เสียได้หลายประการ คือ ๑. สำหรับผู้ที่
 มีคุณวุฒิ ซึ่งเกือบได้รับสิทธิในวาระเป็นข้าราชการ เช่น เนติบัณฑิต
 ซึ่งเป็นทนายความที่ความสามารถยอดเยี่ยม อาจถูกเรียกเข้ารับราชการ
 ในเร็ว ๆ นี้ไม่สมัครเข้ารับแต่อกตั้ง เพราะถ้าได้เป็นสมาชิกสภา ฯ
 แล้ว ในขณะที่ถูกเรียกเข้ารับราชการ ถ้าปฏิเสธ ตนก็เสียสิทธิไปทีเดียว
 จะไม่ถูกเรียกซ้ำอีก เมื่อเป็นเช่นนั้น ผู้นั้นก็ไม่มีสมัครเข้ารับแต่อกตั้ง
 ๒. สมาชิกสภา ฯ อาจถูกเรียกเข้ารับราชการ ในขณะที่ตนกำลังดำรง
 อยู่ในสมาชิกภาพนั้น แต่ถ้าผู้นั้นไม่รับราชการแล้ว ก็ขาดสิทธิไป
 ทีเดียว คือเมื่อขาดจากสมาชิกภาพแล้ว หากมีสิทธิที่จะเรียกเข้ารับ
 ราชการได้ไม่ นับว่าเป็นการรอนสิทธิของผู้นั้น ๓. หากว่าสมาชิก
 สภา ฯ ที่ถูกเรียกเข้ารับราชการได้ออกจากสมาชิกไปรับราชการ ตามที่
 ถูกเรียกแล้ว จังหวัดนั้นก็จะงดคิดดอกเบี้ยผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการ
 การเปิดช่องเงินรัฐบาลอีกเป็นอันมาก ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าควรที่จะแก้ไข
 ดังเสนอมาน

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
 กล่าวว่า ในเรื่องพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง ข้าพเจ้าได้รับคำบอก
 เต่าจากเพื่อน ๆ หลายคนว่า พระราชบัญญัติที่เรามาอยู่แล้ว มีปัญหา

ที่น่าจะต้องแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงขึ้นใหม่ทั้งระบบทีเดียว เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านทบทวนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งนอกครั้งหนึ่งแล้ว ก็รู้สึกว่พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง เรายังมีช่องโหว่ไม่รัดกุมพอที่จะผูกพันผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง หรือผู้ออกเสียงเลือกตั้งได้พอควร โดยเฉพาะความเห็นของข้าพเจ้ารู้สึกว่ พระราชบัญญัติฉบับนี้ เมื่อถึงคราวเลือกตั้งใหม่ก็น่าจะต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยหลักการหลายอย่าง ทั้งสมาชิกผู้หนึ่งเสนอขอแก้ไขพระราชบัญญัติ ฉบับนั้นจนมาอีกโดยหวังดีคือสภาฯ และสมาชิกสภาฯ ซึ่งอยู่เฉพาะ หน้าเดียวนี้ โดยเฉพาะก็คือประเภทที่หนึ่งซึ่งมีจำนวน ๗๘ คน ซึ่งท่านเหล่านั้นหวังที่จะเข้ารับราชการในขณะที่ยังออกจากสมาชิกภาพ ปัญหาที่ว่าควรจะต้องคิดถึงมีหวังที่จะกลับเข้ารับราชการหรือไม่ เพียงใด ข้าพเจ้าขอประทานเสนอประโยชน์ ผู้ที่ความเห็นดังนี้ เมื่อสมัครเข้ามารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนราษฎรอยู่แล้วก็ได้เปลี่ยนชีวิตตนมาเป็นนักการเมือง เมื่อเช่นนั้นแล้ว คนที่ละทิ้งชีวิตทุกอย่างที่จะหวัง กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งประจำการโดยมิได้หวังอย่างหนึ่งอย่างใด เช่นตัวอย่างที่ท่านสมาชิกกล่าวอ้างว่า เหน็ดฉันทิตซึ่งเป็นสมาชิกสภาฯ ในระหว่างที่เป็นสมาชิกสภาฯ นี้ อาจจะถูกเรียกเข้าเป็นผู้พิพากษาอย่างนั้นแล้วก็จะได้ออกจากสมาชิกภาพไปเป็นผู้พิพากษาเช่นนั้น ขอให้ท่านสมาชิกผู้หนึ่งระลึกดูให้ดีว่า ลักษณะการเช่นนั้นน่าจะสมเหตุสมผลสำหรับข้าราชการผู้หนึ่งเพียงใด ก็เมื่อหาญเข้า

มาเป็นนักรบเมืองเปลี่ยนสภาพเป็นสวัสดิกษัตริย์ ๕ เมื่อทางราชการ
เรียกเข้ามาประจำการโดยตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด ก็จะไปรับราชการ
ในตำแหน่งนั้น ๕ ดูประหนึ่งว่าไม่มีน้ำใจเป็นนักรบเมืองเสียเลย เมื่อ
เช่นนั้นเราก็ไม่ควรจะรับคนเช่นนั้นไว้เป็นสวัสดิกษัตริย์ของสภาฯ ซึ่งเป็นสภาฯ
ที่สูงสุดทีเดียว ๕ นี้มีตัวอย่างในสภาฯ นี้ ๕ หนึ่ง แม้แต่ท่านผู้เสนอเอง
ก็เป็นข้าราชการประจำการอยู่ ๕ แล้วลาออกมาสมัครเข้ารับเลือกตั้ง
ท่านสวัสดิกษัตริย์นั้นเมื่อตราเงินเดือนสูงกว่าอัตราที่ได้รับอยู่ด้วยดี ๕ แต่เราก็มี
บทบัญญัติมาตรา ๘ ให้สิทธิแก่สวัสดิกษัตริย์ ๕ คือเมื่อขาดจากสวัสดิก
ภาพโดยไม่มีคุณสมบัติแล้ว ๕ มีสิทธิกว่าคนอื่น ๕ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า
เมื่อเป็นข้าราชการประจำการแล้ว ๕ มาเป็นสวัสดิกภาพตลอดเวลาที่อยู่ใน
สมัยที่ตนเป็นผู้แทนราษฎรนั้นคงไม่ประสงค์จะเข้ารับราชการเป็นแน่นอน
เมื่อเช่นนั้นทำไมเราจะไปเป็นห่วงบุคคลที่ยังไม่เคยรับราชการเลย ๕ ข้าพเจ้า
มีความเห็นว่าทางราชการก็น่าจะรับผู้นั้นเข้าไว้ในตำแหน่งประจำการ
เพราะว่าผู้นั้นไม่มีน้ำใจหนักแน่นมีใจโดดเดี่ยว ๕ โดยเห็นว่า มีรายได้ใน
ตำแหน่งใดสูงกว่าก็ ลาออกไปจากตำแหน่ง ๕ หนึ่งไปสู่อีกตำแหน่ง ๕ หนึ่ง
ดูประหนึ่งว่าสวัสดิกษัตริย์นั้นอาศัยสวัสดิกภาพนั้นบังหน้า ๕ โดยเหตุการ
เช่นนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าไม่ควรจะเพิ่มเติมบทบัญญัติการเลือกตั้งนี้ไว้ ๕ จะ
ทำให้บุคคลภายนอกเห็นว่าสวัสดิกษัตริย์ ๕ เราหวังสวัสดิกภาพอย่าง

เดียวเป็นอาชีพ ไม่หวังจะทำงานเพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติ และ
ในชีวิตที่เราอยู่ในการเมืองนี้ เราจะต้องนำปัญญาคนให้เป็นนักการเมือง
จริงๆ ไม่ใช่แต่ในนาม ใจหนึ่งไปฝากใจเป็นห้องในการที่จะเข้าไปใน
ตำแหน่งประจำการ เช่นจะทำให้สภา ฯ เป็นที่ถนัดมือได้อย่างไร
แล้วบุคคลภายนอกหรือชาวต่างประเทศเขาจะเดาเห็นว่าสมาชิกสภา ฯ ของ
เรานั้นไม่มีน้ำใจหนักแน่นมั่นคง อาจจะเป็นที่ครหาหมกมลายไปก็ได้

นายเตียง ไร่ยกาด ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่
ข้าพเจ้าเห็นว่าควรรับหลักการนี้ไว้ มาตรา ๘ ได้ให้สิทธิแก่บุคคลที่
ออกเป็นสมาชิกสภา ฯ ว่าถ้าเมื่อออกเป็นสมาชิกภาพแล้ว กลับเข้ารับ
ราชการได้อีก ทั้งนี้สิทธิของผู้ที่ยังไม่เคยรับราชการเลย แต่ถ้าถูกเรียก
เข้ารับราชการนี้ไม่มีสิทธิเลย ก็เรียกว่ามาตรา ๘ นี้ไม่ทำให้ สิทธิสมาชิก
เสื่อม เพราะฉะนั้นการที่ผู้เสนอขอเพิ่มมาตรา ๘ ทวิลงไปข้าพเจ้าเห็นว่า
เป็นการให้ สิทธิสมาชิกเสื่อมแก่ผู้ที่จะทำราชการซึ่งออกมา กับผู้ที่ไม่
รับราชการอยู่แต่ให้มีสิทธิเท่าๆกัน จริงอยู่มีสมาชิกบางท่านกล่าวว่าเมื่อ
เราเป็นนักการเมืองแล้ว ไม่ควรจะเป็นห้องโย นีก็ตัดออก คือหมายความว่า
ว่าถ้าไม่มีมาตรา ๘ เสียเลย สมาชิกประเภทหนึ่งก็ตาม ประเภทสองก็ตาม
เมื่อให้ออกเสียจริงๆ โดยไม่มีมาตรา ๘ เสียเลยก็ดี แต่ขอให้สังเกตว่า
มาตรา ๘ ให้สิทธิแก่ผู้ ที่ออกจากราชการมาเป็นสมาชิก ไม่ใช่ทำราชการ
อย่างเดียว ยังได้รับเบี้ยบำนาญอีกด้วยซ้ำ เพราะฉะนั้นการที่ให้สิทธิ

เช่นไม่เสียหายอะไรโดยอภประการหนึ่ง ผู้ที่เป็นสมาชิกแล้วกลับเข้าไป
ทำราชการอาจทำได้ดีกว่าผู้ที่ยังไม่เคยมาเป็นสมาชิกเลย เพราะเหตุว่า
ได้เคยมาเวียนมาสังเกตเห็นทางราชการเมืองเสียมากแล้ว ไม่ควรจะปล่อยให้
กลับปล่อยเข้า เขาอาจจะออกจากสมาชิกภาพไป จะเสียคนดีไป ข้าพเจ้า
เห็นอย่างนี้

นายสวัสดิ์ ยุวะเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าว
ว่าข้าพเจ้าคิดว่า ถึงแม้ว่าจะรับหลักการตามที่สมาชิกเสนอมาแล้ว ทำให้
เกียรติศักดิ์ของสมาชิกประเภทหนึ่งเสียไป เพราะเหตุว่าคนที่สมัครเข้า
มาเป็นสมาชิกประเภทหนึ่งก็หมายความว่า เป็นผู้ที่ได้ค่าเสียอยู่แล้ว
ทุกอย่าง เช่นอย่างผู้ที่มีเงินเดือนคง ๓๐๐ ร้อยกว่าบาท ก็ยังได้ออกมา
วัน ๒๕๐ บาทในสมัยประชุม และ ๓๐๐ บาทในเวลาปกติ แต่ว่าเขา
สมัครใจที่จะเป็นนักการเมือง เพื่อดูแลกิจการของประเทศ การเสียสละ
คงต่างหาก ถ้าแม้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างทำวิมานไว้หรือรับสมาชิกผู้ใดออก
แล้วจะได้รับยกย่องนับถือเพียงไหน ข้าพเจ้าก็เห็นว่าไม่ดี คือขอ
ว่าข้าราชการที่จะสมัครไปรับเลือกเป็นสมาชิกประเภทหนึ่งในจังหวัดใด
ในจังหวัดของคนสมัครไม่ได้ ต้องไปสมัครจังหวัดอื่น เมื่อเวลาที่พ้นสมัย
เป็นสมาชิกแล้ว ให้รับราชการได้ก่อนคนอื่น เช่นนี้ หมายความว่าวิมาน
ไปคอยรับอยู่ข้างหน้า ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สมควรเลย ข้าพเจ้าเห็นว่า
นอกจากไม่สมควรนี้ ยังควรจะเลิกมาตราเก่าเสียด้วย

ร.ท. ทองคำ คต้ายโสภาส ผู้แทนราษฎรจังหวัดปราจีนบุรี
กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้ฟังมา มีสมาชิกของท่านพูดถึงรายได้ของสมาชิก
สภา ฯ ข้าพเจ้าขอพูดอย่างสั้น ๆ ว่า ถ้าในสภา ฯ นี้ สมาชิกทั้งหมดไม่มี
คนได้รับรายได้แล้ว จะหาสมาชิกครบองค์ประชุมสักวันหนึ่งไม่ได้เลยเป็น
อันขาด ข้าพเจ้าขอพูดสั้น ๆ เท่านั้น

ค. เทียม ศรีพิสิษฐ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าวว่า ตาม
ที่มีสมาชิกเสนอพระราชบัญญัติแก้ไข ข้าพเจ้าเห็นว่าสมาชิกต้องการ
ที่จะปรับปรุงในเรื่องพระราชบัญญัติการเลือกตั้งให้ดียิ่งขึ้น เพราะฉะนั้น
ใครจะขอถามรัฐบาลว่ารัฐบาลจะกรุณาปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ให้สะดวก
ยิ่งขึ้นหรือไม่ จะได้ไม่เสียเวลา

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ตามที่ท่านสมาชิกถามว่าพระราช
บัญญัติการเลือกตั้งจะปรับปรุงหรือไม่นั้น ข้าพเจ้าขอประทานเรียนว่า
เมื่อถึงเวลาจะเลือกตั้งสมัยที่สอง ก็ควรจะปรับปรุงเหมือนกัน ในเวลานี้
กำลังตรวจดูว่า ข้อไหนควรแก้ไขไม่ควรแก้ไข เพราะเหตุว่าพระราชบัญญัติ
ออกมาใหม่ๆ ความดีความชั่วของบทที่บังคับใช้ยังเห็นไม่ได้ จนกว่าจะ
ได้ใช้ไปนานพอสมควรประการหนึ่ง อนึ่งที่ท่านสมาชิกกล่าวว่า ตาม
ความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติให้สิทธิแก่ข้าราชการที่สมัครไปเป็น
ผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ นั้น และว่าถ้ากลับเข้ามาบริหารราชการอีก ก็ให้
โอกาสเข้ารับราชการก่อนคนอื่น เมื่อมีตำแหน่งว่างนั้น ความข้อนี้เป็น

ความจริง แต่ทำไมจึงไม่มีบทวิจารณ์ เพราะเหตุว่า ผู้นั้นได้เคยรับ
 ราชการ ได้มีคุณสมบัติมาแต่เดิม ที่ได้มาเสียสละสำหรับมาทำการให้
 แก่บ้านแก่มือง ในตำแหน่งการเมืงงเช่นนี้ ก็ควรเห็นความดีของเขาที่แคว
 มา เพราะฉะนั้นจึงได้มีบทอันนี้ไว้ เมื่อกาละต่อไป จะไม่มีประเภท ๒
 แล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจว่ามาตราบทวิจารณ์จะต้องเลิก และในบังคับเมื่อจาเบน
 จะต้องมีส่วนสิทธิประเภทที่ ๒ ก็จาเบนจะต้องมีบทวิจารณ์ไว้ เช่นผู้พิพากษา
 บางคนได้เงินเดือน ๓๐๐ บาท คุณงามความดีของเขาจะได้เงินเดือน
 ๕๐๐ บาท จะต้องทำงานมาหลายปี บางทีถึง ๑๐ ปี แล้วก็คนที่
 ได้ทำงาน จะต้องเรียนมาอีกถึง ๕ ปี ซึ่งข้าพเจ้ารู้สึกในทันทีหลายคน
 เพราะฉะนั้นการที่รัฐบาลจะรับเขาได้ ก็ไม่เป็นการเสียเปรียบเสียหายแก่ผู้
 เสนอ ส่วนผู้ที่ยังไม่เคยรับราชการเลยนั้น ยังเป็นคนที่ใหม่ และกาละต่อไป
 เขาจะรับข้าราชการโดยการแข่งขัน แม้ถ้าสมาชิกคนใดสามารถในวิชา
 ที่เขาจะเข้าแข่งขันได้ ก็เข้าแข่งขันในบังคับ ถ้าจะมารอคอยให้เขาตำแหน่ง
 ว่างอีก ๓-๔ ปีข้างหน้า วิทยาลัยที่อาจจะส่งขึ้นและไม่เหมาะสมกับ
 ที่จะให้สมาชิกผู้หนึ่งเข้ามารับราชการก็ได้ เพราะฉะนั้นถ้าสมาชิกคนใดที่
 อยู่ในนั้นเห็นว่ามีโอกาสที่จะรับราชการดีกว่าก็เลือกเอา วิจัยเขา แต่
 ว่าในการที่วิจัยนั้น ต้องคำนึงถึงค่าที่สมาชิกคิดว่าจะต้องถูกควหา
 ว่าควรมีใจถึงเดหรืออย่าง โหน้อย่างนี้ การที่จะทำอะไรมันก็ต้องมีคนชม
 คนดีเป็นธรรมดา การทุกอย่างที่จะพัฒนาขึ้นไปได้ เพราะฉะนั้น

ให้เด็กเขา ไม่มีข้อห้าม อีกประการหนึ่ง สมาชิกที่เป็นสมาชิกประเภท
ที่ ๓ แล้ว สมาชิกผู้นั้นยังมีโอกาสที่จะรับตำแหน่งทางการเมืองได้ ไม่
เป็นการปิดโอกาสอย่างใดเลย เช่นเดขานการรัฐมนตรี ก็เด็กมาจาก
สมาชิกประเภทที่ ๓ ก็มี เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าหลักการที่เสนอมานี้
ไม่ควรรับไว้ ควรให้เขียนไปตามที่มีอยู่ในพระราชบัญญัติการเด็กตั้ง

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรราชธานี
กล่าวว่า ในเรื่องหลักการของพระราชบัญญัตินี้ เราต้องคิดว่าเราต้อง
มีการเลือกตั้งใหญ่กัน ไม่ใช่เลือกตั้งย่อย เมื่อพบ ๔ บนแล้ว เพราะฉะนั้น
การที่เราจะแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ในขณะนี้ คงยังไม่สมควร นั้นอย่าง
หนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าใคร่จะทำความเข้าใจให้แก่สมาชิกผู้เสนอว่า
ข้าราชการที่จะเข้ารับราชการฝ่ายพลเรือนนี้ พระราชบัญญัติข้าราชการ
พลเรือนที่ผ่านสภาไปเมื่อบัดนี้เอง การที่จะเข้ารับราชการฝ่ายพลเรือน
ได้นั้น ก็โดยวิธีแข่งขัน แต่การแข่งขันทันทีเหมือนว่า เราต้องสอบเป็น
ปีๆไป ถ้าในปี ๒๒ นี้ ผู้ที่สอบได้ ถ้าไม่ได้บรรจุก็ตกไป ทั้งนี้เรา
จะออกพระราชบัญญัติไปติดกับพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนนั้นก็ดู
ไม่งาม แต่ก็ขัดกันไม่ได้ แต่ก็ไม่งาม แต่อีกอย่างหนึ่ง การสอบแข่งขัน
เฉพาะสมาชิกที่มีอยู่เดี๋ยวนี้ ถ้าจะสอบแข่งขันโดยปกติก็ต้องสอบตั้งแต่
ชั้นเสมียนพนักงาน เว้นแต่ผู้ที่มีปริญญาตรีจะสอบได้ในตำแหน่งข้าราชการ
พลเรือนชั้นตรี แต่ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ตกคนด้วย ๘๐ บาท แต่

สมัครใจเพียงจนตามปกติสมัครได้ ๒๕๐ บาท แต่จนนอกสมัครประชุม
ได้ ๓๐๐ บาท ข้าพเจ้าคิดว่าคงไม่มีสมัครคนใดที่จะไปสมัครสอบแข่งขัน
เป็นเสมียนพนักงาน หรือไม่มีสมัครคนใดที่เป็นปริญาตรีที่จะเข้าสมัคร
สอบแข่งขันข้าราชการพลเรือนชั้นตรี นั้นแน่นอน เมื่อเราออก
กฎหมายไม่ให้มีผลอะไรอย่างนี้ เราจะถอยไปทำไมกัน

ขุนประเจ็ดตรุนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพิษณุโลก กล่าวว่
ตามที่สมัครบางท่านได้อภิปรายคัดค้านไปนั้น ได้อภิปรายคัดค้านไปแต่
ในเฉพาะข้อที่ว่าการคัดเลือกคงผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๓ นั้นมุ่งไปถึงใน
การข้าราชการประจำ แต่ไม่ได้คิดถึงว่า ความประสงค์ที่ข้าพเจ้าเสนอ
ข้าพเจ้าไม่ได้มุ่งหมายเฉพาะข้าราชการประจำอย่างเดียว ข้าพเจ้าเอง
เป็นข้าราชการประจำการคนหนึ่ง และมาเป็นสมัครสภาผู้แทนราษฎร
เช่นนี้ ข้าพเจ้ายังมีสิทธิที่จะได้รับความมาตรา ๘ อยู่ แต่เหตุผลที่ข้าพเจ้า
เสนอพระราชบัญญัติแก้ไขนั้นมา ก็ด้วยความข้อหนึ่งที่เราควรระวัง
อยู่คือ ขณะเรายังหาคนดีในบางจังหวัดมาก ๆ ไม่ได้ พูดกันง่าย ๆ ว่า
บางจังหวัดเราจะต้องการคนดีแข่งขันไม่ได้ การที่เราเปิดโอกาสให้
บุคคลที่มีลักษณะคุณภาพตามกฎหมายได้ บัญญัติเข้าใจนั้น
เข้ามาแข่งขันกันมาก ๆ ย่อมได้คนดี ทั้งนี้เมื่อผู้ใดไม่ได้เป็นข้าราชการ
อย่างดีอย่างที่ข้าพเจ้าเคยชักมาแต่ที่ว่า เช่นเนติบัณฑิตเป็นต้น ซึ่ง
ท่านจะปฏิเสธเสียไม่ได้ว่าเนติบัณฑิตไม่เหมาะสมควรที่จะเป็นสมัครสภาผู้แทน

ราษฎร ไม่สมัครเข้ารับเลือกตั้ง ก็เมื่อเช่นนั้นแล้ว ทำไมจะได้คนดี ๆ
 ทำไมข้าพเจ้าจะมาก็คิดเอาเปรียบแต่ตัวผู้เดียว ว่าถ้าของตัวจะเอาเปรียบ
 ส่วนผู้อื่นเมื่อได้เป็นสมาชิกสภา ฯ แล้ว ซึ่งไม่ได้เป็นข้าราชการมาแต่
 ก่อน เขาได้รับสิทธิในขณะที่ดำรงสมาชิกภาพอยู่นั้น จะไปถูกตัดสิทธิเสีย
 ด้วยความคิดเห็นเช่นนั้น จึงอยากจะมีผู้มาสมัครรับเลือกตั้งเข้าแข่งขัน
 กันมากๆ และให้ได้รับสิทธิเช่นหนึ่งบ้าง ข้าพเจ้าจึงเสนอขึ้นมา เมื่อ
 ข้าพเจ้าได้ฟังทางฝ่ายรัฐบาลลงว่า ในการที่จะให้หรือสมาชิกผู้ซึ่งไม่
 เคยรับราชการ ได้รับสิทธิอย่างที่ว่าข้าพเจ้าเสนอเป็นความเห็นนั้นคือไป
 การที่จะสอบวิทยฐานะหรือการที่จะบรรจุ อาจจะต้องขยายให้สูงขึ้น
 เพื่อเป็นนโยบายของฝ่ายรัฐบาลดังนี้ ข้าพเจ้าก็ยินดียินยอม

ประธานสภา ฯ มีกิจธุระแล้ว ได้อนุมัติให้รองประธานสภา ฯ
 ทำการแทน

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าววา ค่อยไปร่างพระราชบัญญัติ
 แก้ไขเพิ่มเติมอัตราค่าธรรมเนียมศาลยุติธรรม ของขุนอินทรภักดี

ขุนอินทรภักดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์ กล่าววา ก่อนอื่น
 ข้าพเจ้าขอความกรุณาแก้ไขความตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมอัตรา
 ค่าธรรมเนียมศาลยุติธรรมที่ได้เสนอไว้ตั้งแต่สมัยประชุมสามัญแล้ว คือ
 พระราชบัญญัติพุทธศักราช ๒๔๗๖ นั้นขอแก้ไขเป็นพุทธศักราช ๒๔๗๗ และ
 ในบัญชีหมายเลข ๓ ท้ายพระราชบัญญัติ คำที่ว่า นำส่งหมายของศาล

“ถูกชะต” นั้น ที่จริง “ถูกชะต” อักษรย่อ, ผู้พิพากษาฉันทะ ๔ บาท “แต่ไม่เกิน ๒๐ บาท” เขียนต่อไป อ้อ, ยัวไม่เลิกก็ได้ ขอไว้ตามเดิมก่อน การที่ข้าพเจ้ารับพระราชบัญญัติฉบับนั้น เห็นเช่นนี้คือที่ประชุมก็เพราะมีความเห็นอยู่ว่า อัตราค่าธรรมเนียมค่าชั่งตวงวัดประเภทที่เรียกจากลูกค้าอยู่ทุกวันนี้ มีอัตราแพงเกินไปจนเป็นเหตุกระทบให้พ่อเมืองผู้มีบรรลภคตที่จะนำความขึ้นสู่ศาลให้วินิจฉัยในชั้นทวีเพียง ๑๐๐ บาท หรือ ๒๐๐ บาท ไม่กล้าจะเป็นไปได้ ด้วยความยากจน แต่การที่ส่งมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะเสนอลดอัตราค่าธรรมเนียมทุก ๆ อย่างก็เห็นว่าแพงมากไปเช่นนั้นย่อมเป็นของยาก โดยต้องเสนอให้ท่านนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับรอง ก่อนจึงจะเสนอได้ เพราะเกี่ยวเนื่องรายได้ของรัฐบรรด เรียกว่าภาษีอากรก็เมื่อการที่จะเสนอขอให้ลดอัตราค่าธรรมเนียมอันเป็นรายได้ของรัฐบรรดให้ลดลงเป็นของยาก เช่นนั้น ข้าพเจ้าจึงหวนมาคิดนะเพราะอัตราค่าธรรมเนียมบางอย่างซึ่งแน่นอนรายได้ของสังคมบุคคล คือผู้พิพากษา จำศาลเต็มย่นพนักงาน ซึ่งเรียกจากลูกค้าอันเป็นอัตราที่แพงเกินควร บางอย่างมิได้มีกำหนดอัตราไว้เป็นบรรทัดฐานนั้น ให้ลดน้อยลง ให้เหมาะแก่ภาคสมัย เหตุผลทั้งหลาย ข้าพเจ้าได้เขียนให้ทราบไว้ ในบันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัติแล้ว จึงไม่ขอกล่าวให้ยืดยาวในที่นี้ คือไปนั้นข้าพเจ้าจะได้เขียนถึงอัตราค่าธรรมเนียมของเจ้าข้าพเจ้ากล่าวแต่เฉพาะที่ไม่มีกำหนด

ไว้ให้แน่นอน และบางอย่างเพิ่งไปนับสิ่งนั้นคือ อัตราในท้ายพระราชบัญญัติพิจารณาความแพ่งตาราง ๑-๓ มีความในท้ายหมายเหตุว่า “คู่ความจะต้องเสียค่าเดินทางค่าใช้สอยต่างหาก” ดังนั้นจึงตกเป็นหน้าที่ของศาลจะเรียกหรือเอาตามความพอใจ ในการที่จะให้นักการศาลไปกระทำการส่งบัตรหมายหรือมีค้ประกาศวันละ ๒ บาทบ้าง ๔-๕ บาทบ้าง และในตาราง ๕-๓ ที่กำหนดอัตราไว้ในเรื่องอุทธรณ์และฎีกา ถ้าผู้พิพากษาไป ๒๐ บาท ค่าศาลหรืออื่นไป ๑๐ บาท ค่าวัดดินและทำแผนที่ ตลอดจนการไปยึดทรัพย์ ก็สั่งเพราะเหตุนี้ในค้อนนี้เรียกวันละ ๘ บาท ดังนั้นจึงการทำแผนที่หรือยึดทรัพย์ น โดยมากมักใช้เสมือนไปทำการ เมื่อมาหรือจนถึงความแห่งเดินทางของข้าราชการฝ่ายตุลาการ อันกำหนดอัตราไว้ตามชั้นของเงินเดือนแล้ว จะเห็นได้ว่าทรงศาลเรียกแพงกว่ากันมากมาย เช่นข้าหลวงประจำจังหวัดได้วันละ ๕ บาท หรือนายอำเภอถมเงินเดือน ๘๐ บาท จะได้ค่าเดินทางแค่วันละ ๑ บาทเท่านั้น เพราะฉะนั้นจึงถึงเวลาแล้ว ที่สภาฯ นี้จะได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเหล่านี้ให้เสมอเหมือนกันโดยอัตราแค่พอควร เพื่อยังความยุติให้แก่ประชาชนเหล่านี้หวังว่าท่านทั้งหลายคงมีความเห็นสอดคล้องกันด้วยข้าพเจ้า ในอันที่รับหลักการของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ และปรึกษากันต่อไป

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวไว้ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขค่าธรรมเนียมศาลนี้ ถูกว่าด้วยเรื่องฎีกา แต่ว่ามีค่าธรรมเนียม

ในลักษณะเดียวกัน คักเมื่อความเจ็บป่วยก็ไปห้กเขาแก้อีก
 ฝ่ายหนึ่ง แต่เงินนั้นก็ไปเข้ากระเป๋าคคคค คือคำบ่อดการพระยาน
 ไม่ใช่เข้ารัฐบาล คักเมื่อเราจะต้องด้วยค่าเดินเมษิณส์บ่อด คำ
 ขรมเนียม คำบ่อดการพระยานคักต้องถดด้วย เพราะมีฐานะเช่นเดียว
 กัน เช่นพระยานไปเบิกความในศาล หรือผู้พิพากษาไปเดินเมษิณส์
 บ่อด ก็ได้คำบ่อดการ เพราะคำบ่อดการเวदानวางไว้ระดับเดียวกัน
 เช่นเจ้าพนักงานชั้นสูงไปเป็นพระยานได้ ๒๐ บาท ผู้พิพากษาไปเดิน
 เมษิณส์บ่อด ๒๐ บาท เพราะฉะนั้นถดถดคักควรจะถดถดด้วยกัน เรืองน
 ทรทรวงยุติธรรมได้รับคำร้องว่าคำขรมเนียมแรงไป ทรทรวง
 ยุติธรรมได้พิจารณาเห็นเหตุในข้อนี้แล้ว และใคร่ขอไปยังทรทรวง
 การคลัง ขอให้พิจารณาเรืองน เพราะเห็นจาเบนเรืองนภาษากร
 ณาจะถดถดเกี่ยวกับรายได้จะถดถดไป เพราะฉะนั้นจึงต้องถามทรทรวง
 การคลังคักก่อน และ ทรทรวง การคลังก็ได้พิจารณา อยู่ว่าจะถดถดคำ
 ขรมเนียมท่ัวๆ ไป และเมื่อพิจารณาแล้ว ควรจะรับเอาเรืองนไป
 พิจารณาคด้วย แล้วจะได้ถดถดคำบ่อดการพระยานด้วย เพราะฉะนั้น
 ถัดมาซิกเห็นถดถดควรจะมอบให้ รัฐบาลรับเอาไปพิจารณา พร้อมกันก็จะ
 เป็นการดี คักไม่เป็นการกระปริบกระปรอย เมื่อจะพิจารณาเรือง
 เดินเมษิณส์บ่อด ก็ควรพิจารณาเรืองนคำบ่อดการพระยานด้วย และเมื่อ
 คคคครับว่าจะไปพิจารณาในทมถดถดแล้ว ก็หวังว่าสมาชิคณูนคคคจะยอม
 มอบให้รัฐบาลรับเอาไป

ขุนอินทรภักดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์ กล่าวหาว่า ตาม
 ถ้อยคำของท่านรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมกล่าว เงินที่เก็บ เป็นการ
 หมุนเวียนไปเข้ากระเป๋าของตุ๊กตารองเองนั้น ข้าพเจ้าขอกราบเรียน
 ด้วยความจริงใจว่าไม่ใช่ เพราะเหตุว่าเมื่อใครแพ้ชนะเข้าจึงให้กัน
 เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่าเจ้าพนักงานเรียกเอามาเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น
 คดีชั้นแรก แต่ด้วยความฉวยหาอยู่ที่ใคร ก็อยู่ที่ราษฎร ในข้อที่ว่า
 รัฐบาลกำลังพิจารณาอยู่นั้น ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีเหลือเกิน ที่ว่า
 พิจารณาในเรื่องจะลดภาษีอากรเช่นนี้ แต่ที่ข้าพเจ้าเสนอมา ไม่ใช่
 เป็นรายได้ของรัฐบาล เป็นรายได้ของส่วนบุคคล กว่าจะรอไปจน
 กว่ารัฐบาลจะพิจารณาเสร็จ ก็ไม่รู้ว่าจะได้เสร็จเมื่อไร ค่าธรรมเนียม
 ในประเภทนี้ราษฎรต้องเสียแพงก็เคยด โดยจะเพราะอย่างนี้ คู่ความ
 เขาได้รับความเสียหายมาก ถ้าหากว่าเราจับพระราชบัญญัติฉบับนี้
 ขึ้นไว้รักษา และประกาศใช้แล้ว ภายหลังถ้าหากว่ารัฐบาลดำริ
 ขึ้นใหม่ พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็จะต้องล้มไปเอง เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าจึงมีความเห็นอย่างนี้ว่าขอให้พิจารณานี้ไป

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวหาว่า
 ตามที่ท่านสมาชิกเสนอร่างพระราชบัญญัติให้ตัดค่าธรรมเนียมศาลนั้น
 ข้าพเจ้าผู้แทนราษฎรมีความยินดียิ่ง เพราะเห็นว่าราษฎรเวลานี้ได้
 ได้รับความยากลำบากกว่าเมื่อก่อน แต่เมื่อจะลดต้องเพียงเท่านั้นยังไม่พอ

ควรจะลดความที่ท่านรัฐมนตรีกล่าวเมื่อคะกันน คดอดจนคำธรรมเนียม
ทุกอย่างก็ควรลด ซึ่งท่านรัฐมนตรีได้ตั้งเรื่องนั้นไปให้กระทรวง
การคลังวินิจฉัยอยู่นั้นเป็นการดี ข้าพเจ้าใคร่จะขอชี้ชัดที่ว่า ขอให้
ทรงยุติธรรมเค็ดนทางคลังอีกกว่าให้เร็วเข้า และขอให้รับหลักการ
เรื่องนี้ไปพิจารณาด้วยกับกรมกันวินิจฉัยเสียทีเดียว และข้าพเจ้าขอ
เสนอเป็นยุติว่าควรให้รัฐบาลรับไปพิจารณา

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่ ตาม
บันทึกของ ผู้เสนอ ยุติติปรากฏว่าผู้พิพากษาได้ทำหน้าที่ในฝ่ายตุลาการ
เช่นบอกว่ การยึดทรัพย์ผู้ผิด โดยมากผู้พิพากษาหาได้รับทำการ
ด้วยตนเองไม่ เพียงแต่จัดให้จำคุกหรือเส้มนั้นไปทำการนั้นเสีย โดยมาก
ขอข้าพเจ้าขอแถงว่ไม่เป็นความจริง เพราะเหตุว่ผู้พิพากษาไม่
มีหน้าที่ในฝ่ายตุลาการเลย หน้าที่เช่นการยึดทรัพย์หรืออะไรเหล่านั้นเป็น
หน้าที่ฝ่ายตุลาการ มีเจ้าหน้าที่โดยละเพาะอยู่แล้ว ไม่ใช่หน้าที่ของผู้
พิพากษา

ขุนอินทรมักดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์ กล่าวว่ คำคำ
ของสมาชิกผู้ มีเกียรติว่ การยึดทรัพย์ขายทอดตลาดเป็นหน้าที่ของ
ฝ่ายตุลาการนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องแน่นอน การที่กระทำอยู่
นั้นคำนี้มีหมายให้เส้มนเจ้าพนักงานไปกระทำ

นายทองอินทร์ ภูพิพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
 กล่าวหาว่า ในเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมที่สมาชิกเสนอมานี้ ข้าพเจ้า
 เห็นดีด้วยอย่างยิ่งว่าจำเป็นจะต้องลด แต่เมื่อรัฐบาลเสนอว่าจำเป็น
 จะต้องพิจารณาแก้ไขหลาย ๆ อย่างพร้อม ๆ กันไปในนั้นก็อยู่ แต่ข้าพเจ้า
 ใคร่จะตั้งข้อสังเกตไว้ก่อนว่า เมื่อปี ๒๔๗๕ ในราวเดือน ตุลาคม
 รัฐบาลได้ออกข้อบังคับแก้ไขค่าพาหนะค่าเบียดเบียนเดินทางของข้าราชการ
 เป็นการผ่อนในทางรัฐบาลให้น้อยลงนั้น ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๕
 เป็นต้นมา แต่ว่าตั้งแต่บัดนั้นมา รัฐบาลหาได้คำนึงถึงความเดือดอกของ
 ราษฎรไม่ เพราะว่าในขณะเดียวกันที่รัฐบาลได้ตัดค่าเบียดเบียนของ
 ทางข้าราชการลง แต่ก็มีได้คำนึงถึงความเดือดร้อนของฝ่ายราษฎร
 ซึ่งต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลยุติธรรมบ้าง ซึ่งเป็นเวลา ๒ ปีมาแล้ว
 จึงใคร่จะขอทราบเรียนรัฐบาลว่า เรื่องนี้เป็น ความเดือดร้อน ของราษฎร
 อย่างยิ่ง เมื่อรัฐบาลได้ตัดของรัฐบาลเองอย่างเมื่อปี ๒๔๗๕ แล้ว
 มิได้ตัดทางฝ่ายราษฎรลงจนบัดนี้ ถ้ารัฐบาลจัดการเรื่องนี้โดยเร็วอาจจะ
 ผ่อนผันความเดือดร้อนของราษฎรลงมาก

พระยาศรีสุทนต์ไพศาลย์ กล่าวหาว่า เรื่องนี้รัฐบาลได้คำนึง
 อยู่เสมอ ที่จะลดภาษีในเรื่องนี้ แต่ว่าเกี่ยวกับการจัดสรรในเรื่อง
 ภาษีทั่วไป เพราะฉะนั้นจึงได้เข้ามา แต่เมื่อในเรื่องนี้ได้ถูกร้อง

เรียนอะไรต่าง ๆ รัฐบาลก็เห็นเหตุว่าควรจะรีบร้อนก่อนภาษีรายอื่น ๆ เพราะฉะนั้นทางคลังก็รับว่าจะพิจารณาโดยไม่ชักช้า จึงขอรับเรื่องไปพิจารณาก่อน เพราะรัฐบาลก็รับอยู่ว่าจะพิจารณาไปในทางลด เพราะฉะนั้นจะทำเรื่องนอกต้นเรื่องอื่น เพราะฉะนั้นขอรับไปก่อนรับหลักการและที่สมาชิกซึ่งใจว่าจะเข้าไปหวังใจว่าจะไม่เข้าจะพิจารณาเรื่องก่อนเรื่องอื่น ก็ขอรับไปนั้นก็จะรวบรวมทั้งหมด คือจัดสรรภาษีทั่ว ๆ ไป คือ รัแอดจัสเมนท์ แต่ว่าเมื่อสมาชิกร้องขอให้ทำโดยเร็วก็จะทำโดยเฉพาะเรื่องก่อน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ตามที่ท่านรัฐมนตรีกล่าวนั้นเจ้าของยอมหรือไม่

ขุนอินทรภักดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์ กล่าวว่า เมื่อได้ฟังคำของฝ่ายรัฐบาลว่าจะรีบทำโดยเร็วแล้ว ข้าพเจ้ามีความยินดีจะมอบให้รัฐบาลรับเอาไปพิจารณา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เจ้าของยอมมอบให้รัฐบาลรับเอาไปพิจารณาแล้ว ต่อขึ้นไปก่อนที่ระเด็กประชุม ข้าพเจ้าขอเรียนให้ท่านสมาชิกทั้งหลายทราบว่าท่านนายกรัฐมนตรีมีประสงค์จะได้ปรึกษาราชการ เพราะฉะนั้นอย่าเพิ่งไปก่อนข้าพเจ้าจะประกาศเด็กประชุมเพื่อให้คนภายนอกออกไป

เด็กประชุมเวทนา ๑๗.๓๓ นาฬิกา

ร.ต.เนตร พูนวิวัฒน์	นายประพาฬ บุญ—หลง
มงคล รัตตวิจิตร	บุญช่วย สุกนธมัต
พระพิไลย์สุนทรการ	ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
นายบุญชู บริสุทธิ์	วิจิตร ลัจจะเวระ
ชุมประเจตตรุนพันธ์	นายประเสริฐ คุ้มะสุคนธ์
หลวงพิพัฒน์ผลกาย	นายศิริ อินทร
ไสว อินทรประชา	นายถิน จุฑะรพ
ทองกระจ่าง รัชตะวรรณ	ผู้ตรวจงานการประชุม
บุญแถม ปิ่นทามนท์	
นายจ้ง จิงจิตร	
ผู้ตรวจงานการประชุม ๒๔/๕/๗๗	

พระยาศรยุทธเสณี
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

หลวงคหกรรรมบดี
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร